

Szkota gry na Cytrze

z uwzględnieniem motywów swojskich

ułożył

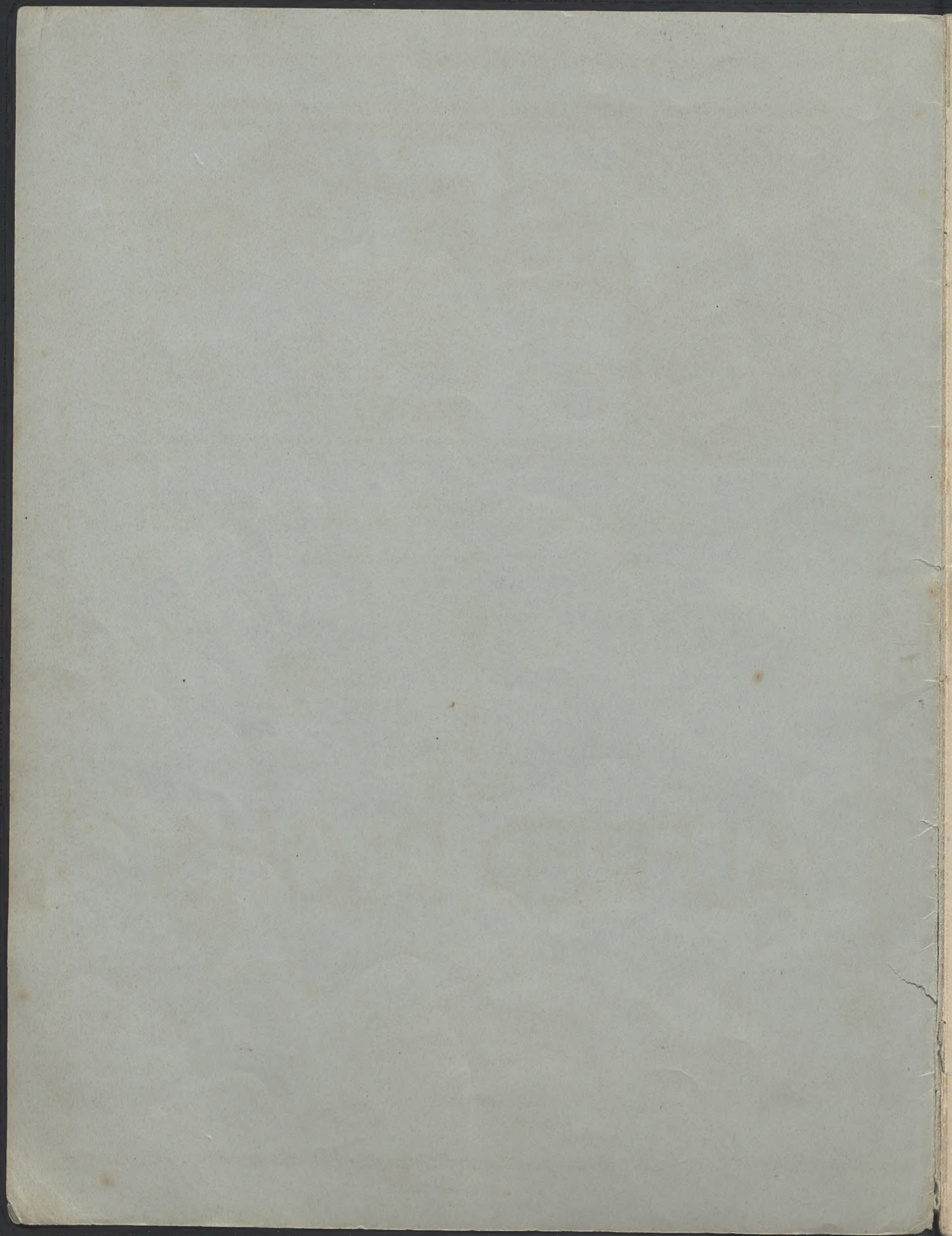
ALFRED PLOHN.

Cena 3 Korony.

Nakład i własność wydawców.
KRAKÓW,
A. PIWARSKI i SKA.

Księgarnia i skład nut
(WARSZAWA, GEBETHNER i WOLFF.)

Copyright 1914 by A. Piwarski & Co

Szkoła gry na Cytrze

z uwzględnieniem motywów swojskich

utożył

ALFRED PLOHN.

Cena 3 Korony.

Nakład i własność wydawców.
KRAKÓW,
A. PIWARSKI i S^{KA}.

Księgarnia i skład nut
(WARSZAWA, GEBETHNER i WOLFF.)

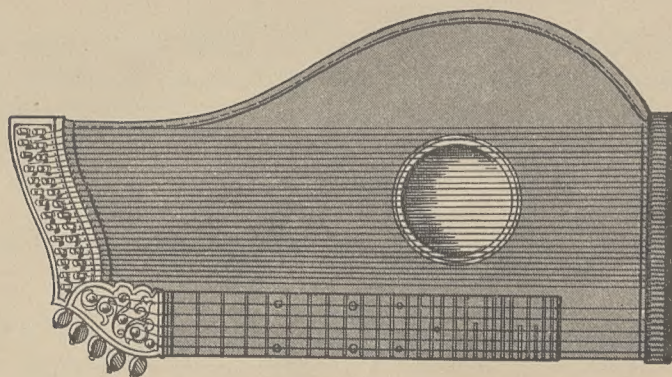
Copyright 1914 by A. Piwarski & Co

Muz. 12894 III

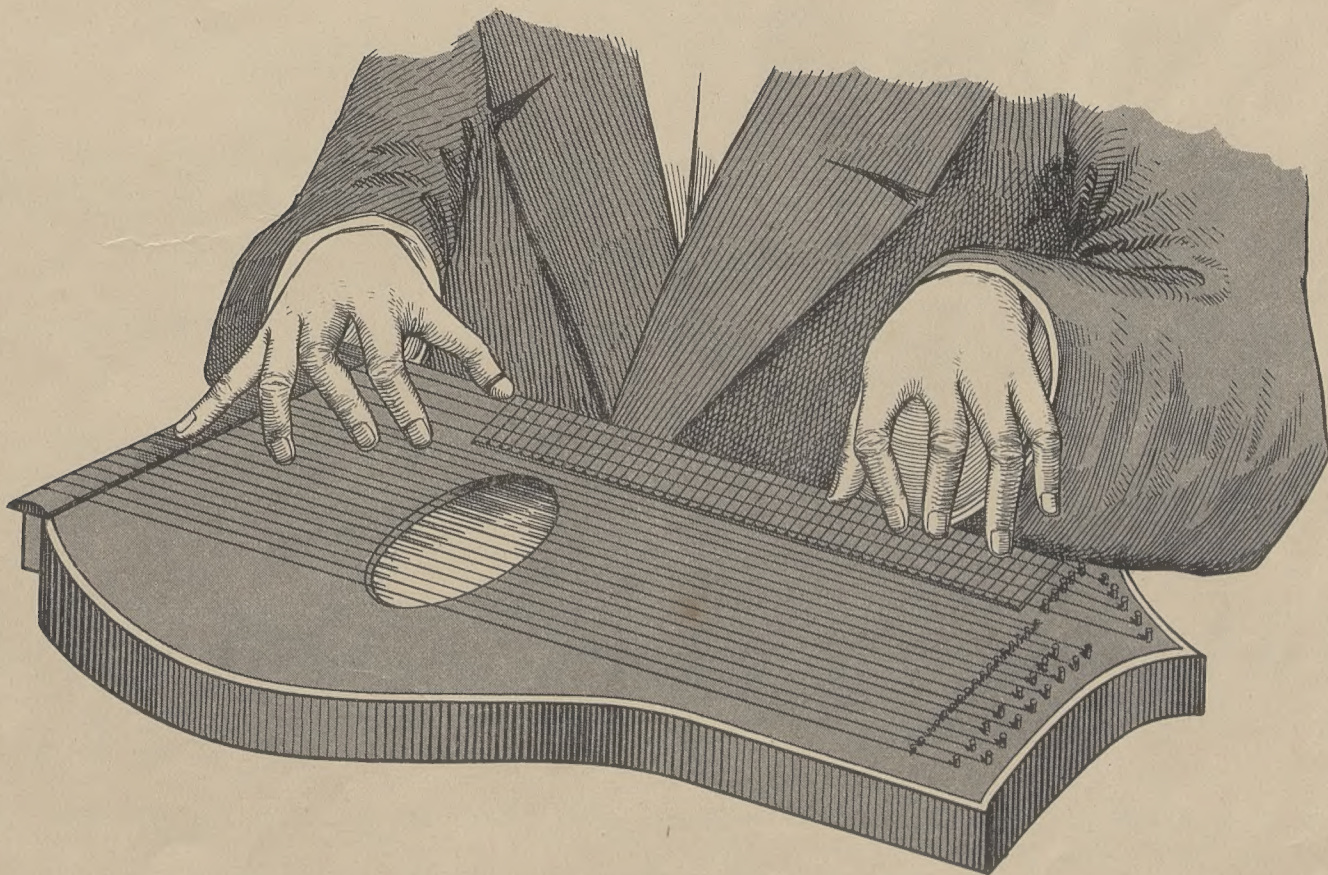
Pierścionek

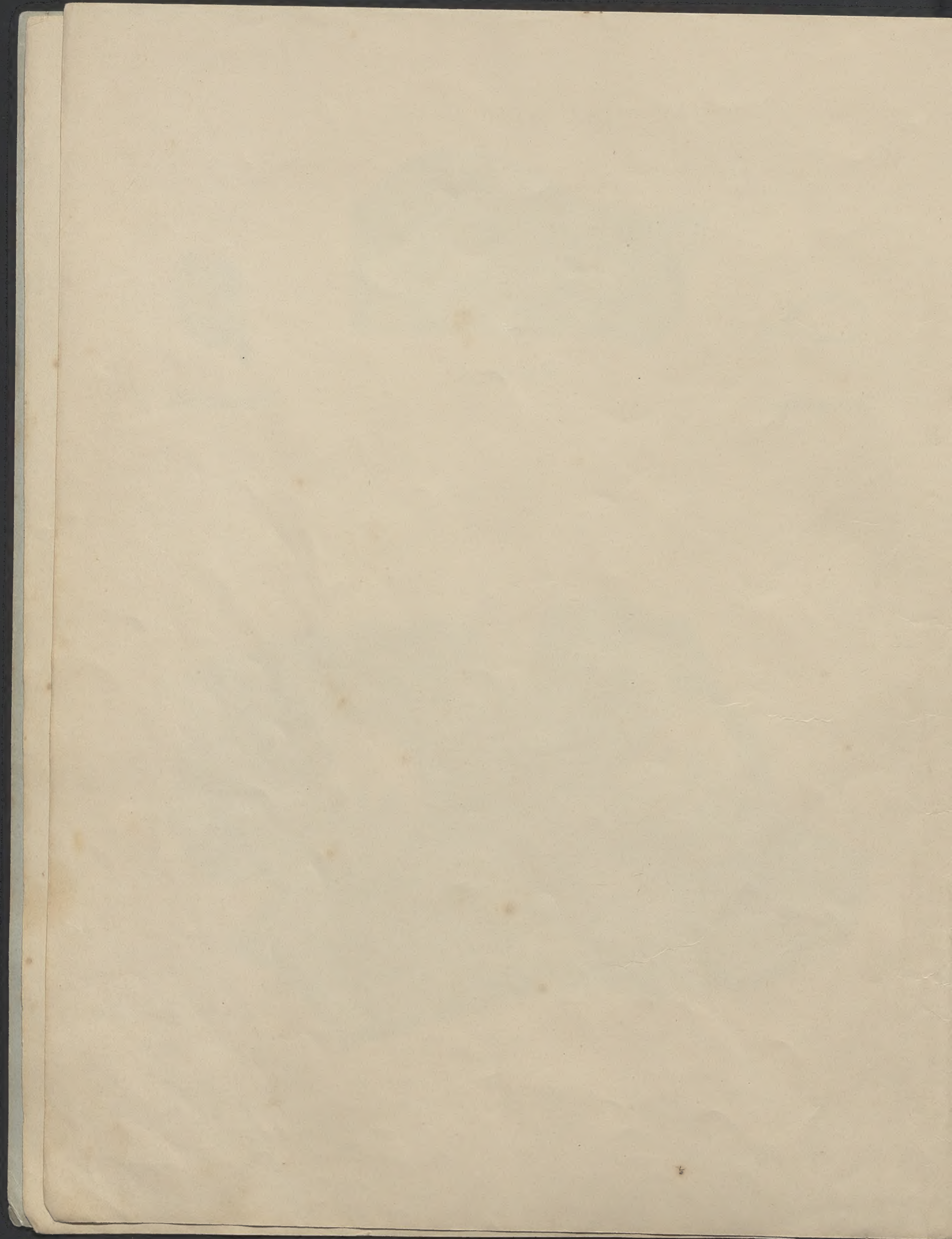

Cytra.

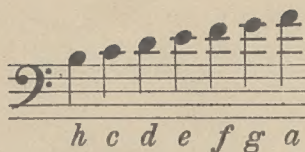

Pierścionek

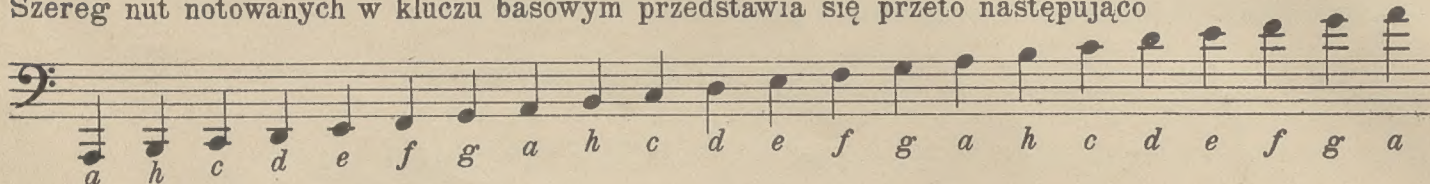
Nuty umieszczone nad piątą linią nazywają się:

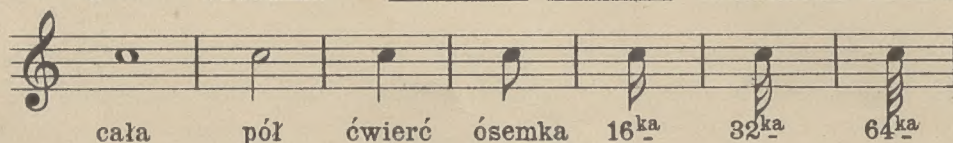
zaś nuty umieszczone pod pierwszą linią nazywają się:

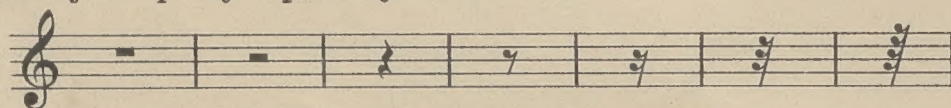
Szereg nut notowanych w kluczu basowym przedstawia się przeto następująco

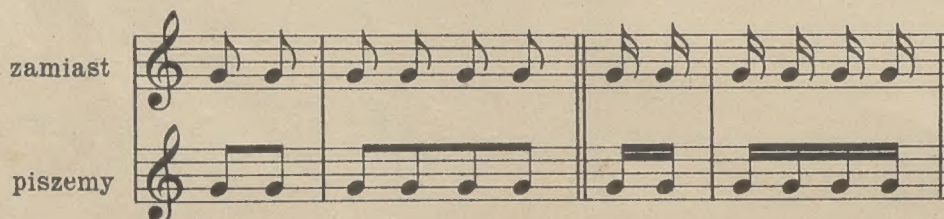
Dzielimy nuty pod względem wartości na całe nuty, pół nuty, ćwierciowe, ósemkowe, szesnastki i t.p.

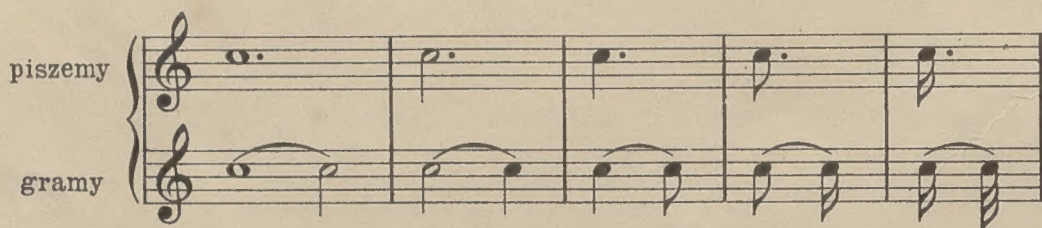
Odpowiednio dzielimy też pauzy/: przerwy:/ na:

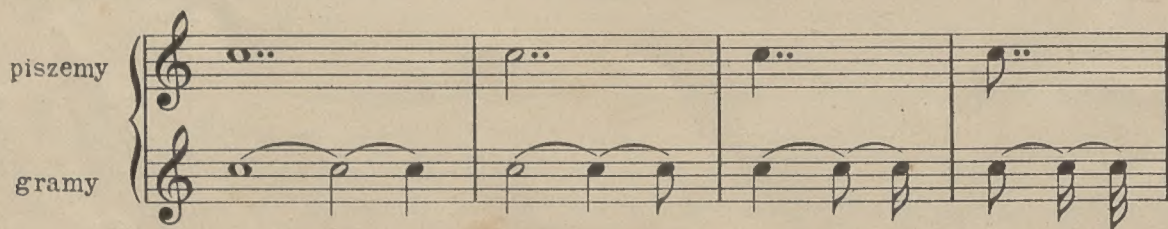
Nuty 8-owe, 16-ki i t. p. piszemy też, jeśli przynajmniej 2 równowartościowe następują bezpośrednio po sobie, w ten sposób:

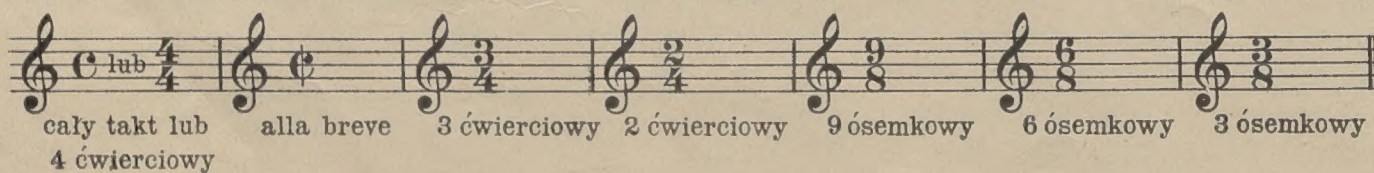
Punkt po nucie przedłuża ją o połowę jej wartości:

Dwa punkty po nucie. Jeśli mamy po nucie 2 punkty, to drugi równy jest połowie pierwszego, więc:

Każdy utwór muzyczny dzielimy na równe okresy czasu zwane taktami. Dwa takty odgraniczamy pionową kreską. Najbardziej używanymi są następujące rodzaje taktów:

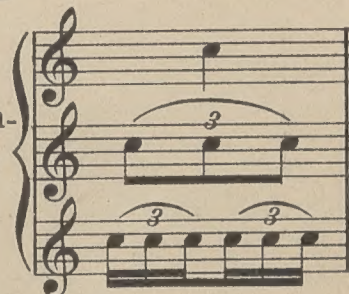

Poniżej mamy tabelę, która podaje wartość poszczególnych nut wobec siebie

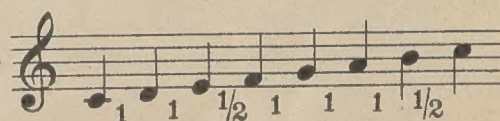

cała nuta	lub
2 pół nuty	„
4 ćwierciowe	„
8 ósemek	„
16 szesnastek	„
32 32 ^{ek} i t.d.	

Widzimy więc, że na jedną ćwierć nutę przypadają 2 ósemki, na jedną ósemkę 2 szesnastki i t.d., lecz zdarza się, że na jedną ćwierćnutę, przypadają 3 ósemki, lub 6 szesnastek i taką grupę zwiemy triolką np.

Rozróżniamy całe i półtony. Półtony mieszczą się stale między e i f między h i c; mamy więc, oznaczając całe tony liczbą 1, zaś półtony liczbą $\frac{1}{2}$

Jeśli chcemy oddalenie 2 tonów zmienić, to czynimy to za pomocą różnych znaków, które stawiamy bezpośrednio przed odpowiednią nutę i tak:

Krzyżyk # służy do podwyższenia nuty o pół tonu. —

Podwójny krzyżyk ## albo x do podwyższania o cały ton. —

Bemol b służy do obniżania nuty o pół tonu. —

Podwójny bemol bb obniża nutę o cały ton. —

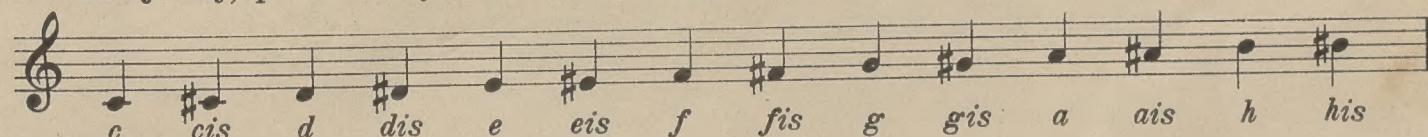
Kasownik k kasuje poprzedni znak: (krzyżyk lub bemol:) i przywraca nucie poprzednią wartość. —

Jeśli po podwójnym krzyżyku mamy jeden kasownik, to kasuje on tylko jeden krzyżyk a drugi zatrzymuje swoje znaczenie. —

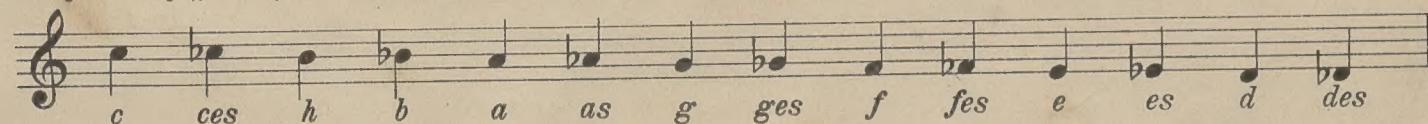
Jeśli chcemy cały podwójny krzyżyk skasować, musimy przed daną nutą umieścić podwójny kasownik kk. —

To samo odnosi się do podwójnego bemolu.

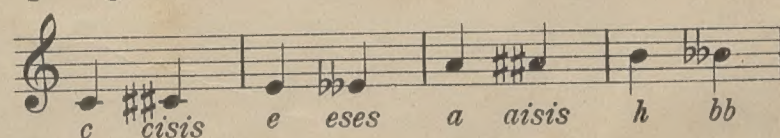
Do nazwy nuty, przed którą stoi krzyżyk dodajemy zgłoskę „is“, mamy więc:

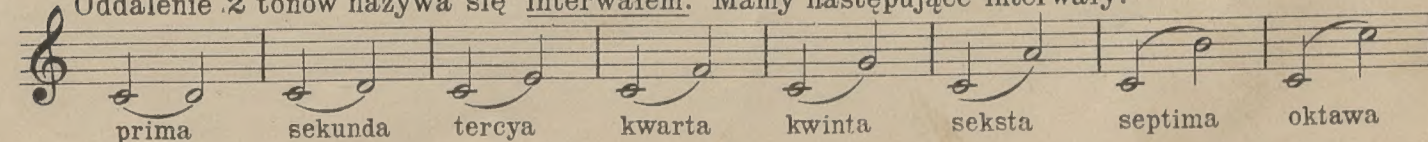
Do nazwy nuty, przed którą stoi bemol, dodajemy zgłoskę „es“ z wyjątkiem nuty *h*, która nie nazywa się „hes“, lecz *b*, więc:

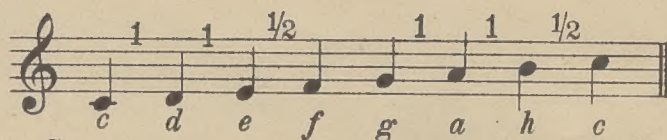
Jeżeli przed nutą jest podwójny krzyżyk, to dodajemy zgłoskę „isis“, a jeśli podwójny bemol zgłoskę „eses“ n.p.

Oddalenie 2 tonów nazywa się interwałem. Mamy następujące interwały:

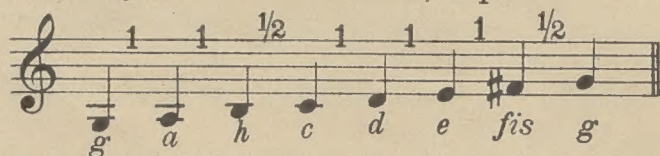

Następstwo tonów, od pewnego tonu aż do jego oktawy, zwiemy gumą; i tak tworzą tony:

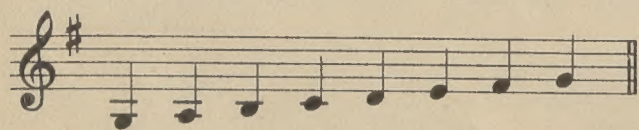

gumę, którą nazywamy od jej początkowego tonu gumą C.

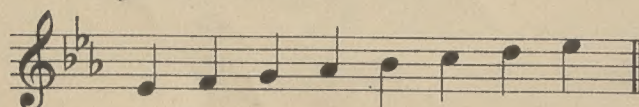
Gumę taką nazywamy gumą diatoniczną. Gumę diatoniczną można utworzyć od każdego tonu począwszy, lecz następstwo całych i półtonów, a mianowicie 2 całe tony i 1 półton, 3 całe tony i 1 półton: (1, 1, 1/2, 1, 1, 1, 1/2):, musi być zawsze zachowane, n. p.

Diatoniczne gumy dzielimy na durowe: (twarde:) i molowe: (miękie:), a nazwa odpowiedniej gumy zależy od pierwszego tonu np. *C dur*, *G dur*, *A mol* i t. p. Jeśli w pewnym utworze muzycznym stale jedna i ta sama nuta ma być podwyższoną, lub obniżoną, to nie umieszczamy wszędzie przed tą nutą krzyżyka lub bemolu, lecz piszemy na początku utworu zaraz po kluczu na odpowiadającej tej nutce linii ten znak, który ma znaczenie dla tej nuty w całym utworze: (o ile nie zostanie zmieniony:) np.

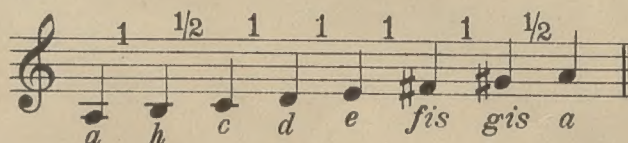
j. t. gama *G dur* i oznacza, że zamiast *f* mamy zawsze grać *fis*, albo *Es dur*.

t. z. że zamiast *h* mamy grać *b*, zamiast *e*, *es* i zamiast *a*, *as*. —

Jeśli jednak mamy nutę w ciągu utworu muzycznego chwilowo podwyższyć lub obniżyć, to piszemy w odpowiednim takcie przed tą nutą krzyżyk lub bemol, albo też — o ile na początku był znak odnoszący się do tej nuty — kasownik, lecz należy pamiętać, że znak ten ma znaczenie tylko w tym takcie, w którym został napisany.

Jeśli następstwo całych i pół tonów w gumie diatonicznej jest następujące 1, 1/2, 1, 1, 1, 1, 1/2 to taka gama nazywa się molową np. *A mol*.

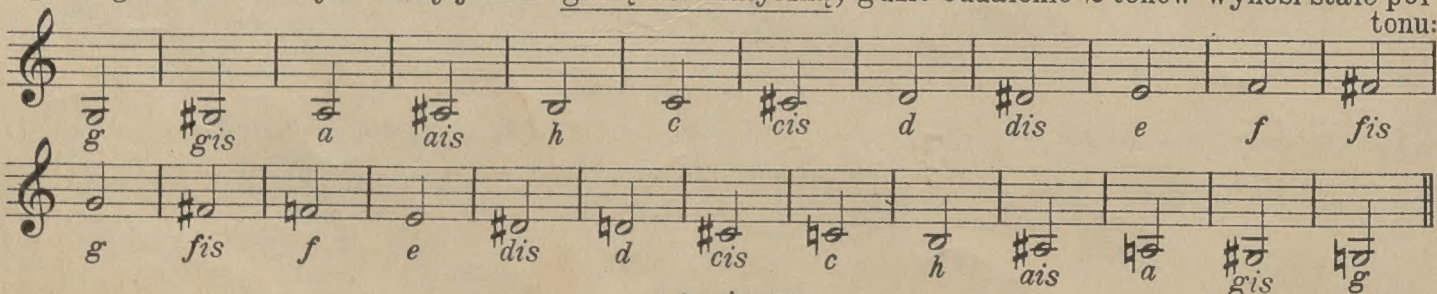

Każdej dur gumie odpowiada jedna molowa, a porządek tych gam diatonicznych podajemy poniżej:

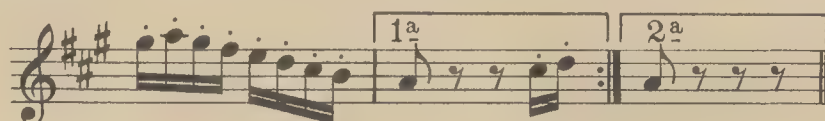
Widać więc z tego, że gumy durowe krzyżykowe postępują w kwintach licząc od *c* w górę *c, g, d*.... zaś gumy bemolowe postępują w kwintach licząc od *c* na dół *c, f, b, es*.... Gama molowa oddaloną jest od durowej o tercję licząc wstecz od każdej durowej n. p. *c-a*, *a-fis*, *es-c*, *b-g*, i t. d.

Oprócz gam diatonicznych mamy jeszcze gamę chromatyczną, gdzie oddalenie 2 tonów wynosi stale pół tonu:

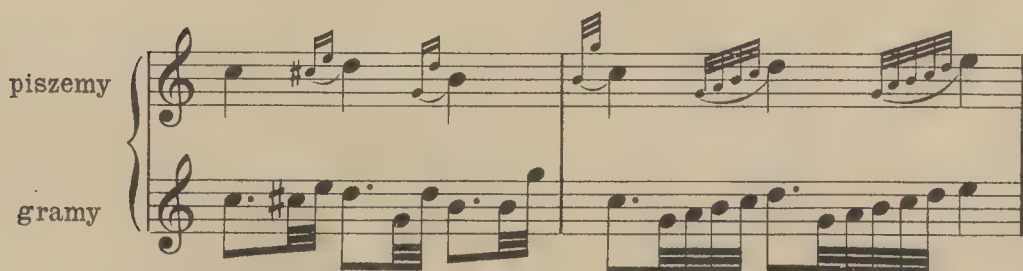
Poszczególne części utworu muzycznego oddziela się dwiema kreskami pionowymi ||, a koniec utworu oznacza kreska ||. — Jeśli utwór ma być powtarzany to piszemy znak :||. — Litera C. D. oznaczają włoskie słowo da capo: (od początku:) t. z. należy znowu zacząć od początku. Fine oznacza koniec utworu. — D. C. sin al Fine znaczy od początku aż do słowa „Fine.“

Dal segno S sin al Fine znaczy od znaku S aż do „Fine.“ — Znak < pod nutą, lub szeregiem nut znaczy, że okres ten muzyczny należy coraz silniej: (głośniej): grać, zaś znak > , że należy grać coraz słabiej: (ciszej). — Liczby 1-a i 2-a nad taktem lub nad kilku taktami końcowymi oznacza prima volta: (pierwszy raz): i seconda volta: (drugi raz):

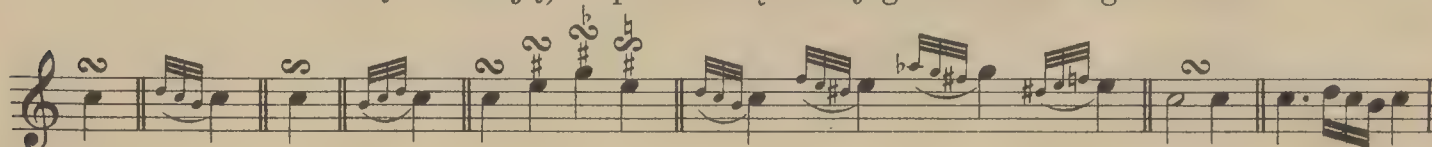

między tymi znakami znajduje się zawsze znak na powtarzanie. Oznacza to więc, że pierwszy raz należy grać aż do znaku powtarzania a przy powtórnym graniu należy takt znajdujący się pod znakiem $\boxed{1^a}$ opuścić i grać takt znajdujący się pod znakiem $\boxed{2^a}$ Korona \odot nad nutą oznacza, że nutę tę należy dowolnie przedłużyć.

Odbitka j.t. mała nuta wpisana przed zwykłą, a ma ona być grana bardzo krótko

Znaki ∞ lub ∞ nad nutą oznaczają, że przed nutą należy grać odbitki tego kształtu:

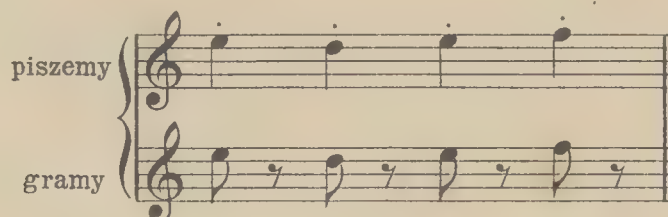

Tryler wykonuje się przez bardzo szybkie zmienianie tonu głównego z następującym wyższym np.:

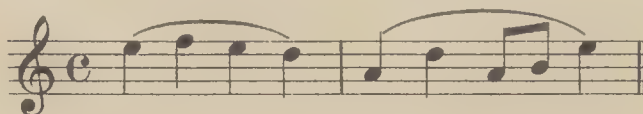

małe nuty na końcu taktu oznaczają sposób zakończenia tryleru.

Kropka nad nutą: (*staccato*): oznacza, że ma ona być grana zupełnie krótko np.

Łuk nad szeregiem nut: (*legato*): oznacza, że mają one być łączone, czyli grane bez przerwy n.p.:

Najbardziej używane wyrażenia włoskie:

Accelerando (*accel.*) przyspieszająco
 Adagio powoli
 Adagio non troppo powoli, nie zanadto
 Ad libitum (*Ad lib.*) dowolnie
 Agitato niespokojnie
 Alla Breve krótko
 Alla Marcia jak marsz
 Alla Polacca jak polonez
 Allegretto trochę prędzej
 Allegro (*Allo*) szybko, żywo
 Allegro furioso burzliwie
 Allegro ma non troppo nie zbyt szybko
 Andante powolnie
 Animato, con anima z duszą
 A poco a poco z czasem
 A tempo pierwsze tempo
 Brio, brioso ognście
 Con amore z miłością
 Con fuoco ognście
 Con spirito z duszą
 Crescendo (*cresc.*) głośniej
 Decrescendo (*decrec.*) ciszej
 Diminuendo (*dim.*) coraz ciszej
 Dolce, dolcissimo mięko
 Energico silnie

Forte, fortissimo (*f, ff*) silnie, bardzo silnie
 Largo szeroko
 Legato łączone
 Leggiero (*legg.*) łatwo
 Lento powoli
 Mezza voce pół głosem
 Mezza forte (*mf*) na pół silnie
 Moderato spokojnie
 Molto, di molto bardzo
 Piano, pianissimo (*p, pp*) cicho, bardzo cicho
 Presto szybko
 Rallentando (*rall.*) zwlekająco
 Rinforzando (*rfz*) silnie
 Risoluto odważnie
 Ritardando (*rit.*) odciągająco
 Ritenuto (*rit.*) powstrzymać
 Scherzando (*scherz.*) tańcząco
 Sempre zawsze
 Sforzato (*sfz*) silnie
 Staccato (*stacc.*) uderzone
 Stringendo szybciej
 Veloce szybko
 Vivo żywo
 Vivace żywo
 Volti subito (*V.S.*) szybko obrócić

a. contra (czerwona)
 b. " "
 h. " "
 c. " "
 cis = as
 cis = des (czerwona)
 fis = ges
 h
 e
 a (czerwona)
 d
 g
 c
 f (czerwona)
 b = ais
 es = dis
 fis = as
 cis = des (czerwona)
 fis = ges
 h
 e
 a (czerwona)
 d
 g
 c
 f (czerwona)
 b = ais
 es = dis
 as = fis

Struny basowe
 Struny akompaniamentu
 Struny melodyj

Es dur
 B dur
 F dur
 E dur
 A dur
 D dur
 G dur
 C dur

prog 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24

C
 G
 es
 D
 A

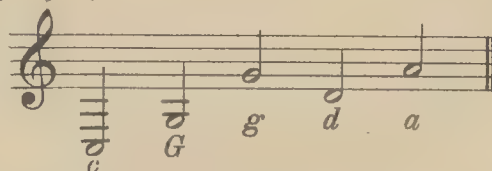
O grze na cytrze.

Cytra posiada zazwyczaj 34 strun, z których 5 jest umieszczonych ponad chwytnią: (Griffbrett), reszta zaś nad pudłem. Struny, znajdujące się nad chwytnią służą do grania melodyi i akordów, a więc ponieważ utwory na cytrze pisze się w systemie 2-liniowym tak jak na fortepian grywa się na tych 5 strunach te nuty, które pisane są na pierwszym z obu systemów, czyli nuty wiolinowe: (notowane w kluczu wiolinowym). Struny te dla skrócenia nazywać będziemy: struny melodyi. Struny umieszczone nad pudłem służą wyłącznie do grania akompaniamentu, a więc basu i akordów, czyli nut, pisanych w drugim rzędzie systemu i notowanych w kluczu basowym.

Struny melodyi nazywają się od pudła licząc:

c, G, g, d, a,

i odpowiadają następującym tonom:

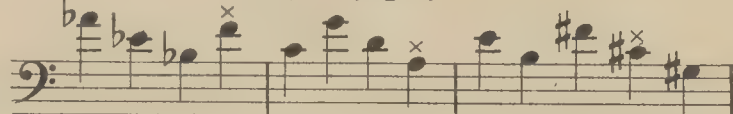
Dla odróżnienia oznaczać będziemy pierwszą strunę *g* przez „*G*”, drugą zaś literą „*g*”. – Struny umieszczone nad pudłem dzielą się na 2 rodzaje:

1) Struny akordowe i 2) struny basowe.

Struny akordowe nazywają się:

as, es, b, f, c, g, d, a, e, h, fis, cis, gis,

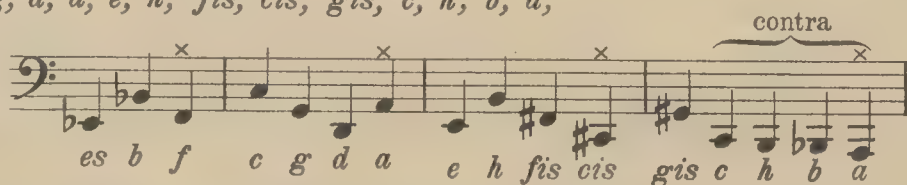
i odpowiadają następującym tonom:

Struny basowe nazywają się:

es, b, f, c, g, d, a, e, h, fis, cis, gis, c, h, b, a,

i odpowiadają następującym tonom:

Struny oznaczone znakiem *x* zawsze są czerwone, co ułatwia oryentowanie się.

Wobec tego wszystkie struny przedstawione będą przez następujące tony:

Struny melodyi	Struny akordowe	Struny basowe	contra
<i>c G g d a</i>	<i>as es b f c g d a e h fis cis gis</i>	<i>es b f c g d a e h fis cis gis a h b a</i>	<i>c h b a</i>

Skoro znane są już nazwy poszczególnych strun można przystąpić do gry. Cytrę kładzie się na stół cośkolwiek ukośnie, odsuwając stronę węższą (prawą:) od siebie, następnie kładzie się lewą ręką na chwytnię, prawą zaś opiera się małym palcem o listwę umieszczoną wzdłuż strun akordowych i basowych, ale tam gdzie się struny już kończą, gruby palec musi się znajdować nad strunami melodyi tam, gdzie chwytnia się kończy, reszta palców na strunach na pudle umieszczonych. Na gruby palec prawej ręki nasadza się t. z. pierścień z rogu lub metalu. Pierścień ten musi zająć do połowy paznokcia i musi silnie i pewnie siedzieć, a koniec nie śmie być zbyt długim. Uderzenia pierścieniem w struny wykonuje się poruszając palec od siebie a po uderzeniu danej struny opiera się pierścień o następną strunę. Uderzenia te pierścieniem wykonywuje się pomiędzy chwytnią i listwą.

Akompaniament i bas gra się pozostałymi 3 palcami prawej ręki.

Palce obu rąk oznaczamy zazwyczaj liczbami i tak: gruby palec 1., wskazujący 2., średni 3., a następny 4. Małego palca do gry wogóle nie używamy.

Kółko o nad nutą oznacza, że należy uderzyć struną wolną.

Gramy zatem palcem 1. prawej ręki melodyę, 2. i 3. akord, zaś 4. bas.

Ruch palców przy uderzaniu strun akordowych i basowych jest wprost przeciwny do ruchu palca 1-go a więc odbywa się w kierunku do grającego. I tu należy palce 2-gi, 3-ci i 4-ty po uderzaniu danych strun oprzeć o następujące struny, aby uderzone struny wolno wybrzmiały.

Lewa ręka służy do wydobywania rozmaitych tonów na 5 strunach melodyi, przez odpowiednie skracanie lub wydłużanie tych strun.

Na chwytyni umieszczone są poprzeczne listewki metalowe t. z. progi a oddalenie 2 progów równa się zawsze $\frac{1}{2}$ tonowi. Za pomocą 4 palców lewej ręki skracamy lub wydłużamy struny odpowiednio do wysokości tonu, bo im krótsza struna, tem wyższy ton wydaje. Rękę lewą należy trzymać cośkolwiek wklęsłe zawsze ponad strunami a palce należy stawiać silnie i z góry zawsze bezpośrednio przed progiem tak, aby palec nie dotykał strun sąsiednich. Dopóki dany ton brzmi należy palec trzymać na strunie.

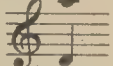
Jeśli zatem ustawimy pierwszy palec lewej ręki na 2-gim progu struny *c*, to otrzymamy ton *d* =

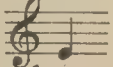
2-gi palec na 4. tym progu *c* struny otrzymamy ton *e* =

3-ci „ „ 5-tym „ *c* „ „ „ *f* =

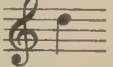
4-ty „ „ 7-ym „ *c* „ „ „ *g* =

2-gi „ „ 2-gim „ *G* „ „ „ *a* =

4-ty „ „ 7-mym „ *G* „ „ „ *d* =

1-szy „ „ 2-gim „ *d* „ „ „ *e* =

2-gi „ „ 3-cim „ *d* „ „ „ *f* =

3-ci „ „ 5-tym „ *a* „ „ „ *d* =

i t. p.

Jeśli chcemy grać nutę podwyższoną lub obniżoną, to palec lewej ręki musimy odpowiednio do tego albo posunąć o 1 próg do góry, albo na dół i tak n. p.

cis na strunie *c* grane będzie na progu 1-szym,

b „ „ „ „ „ „ 3-cim,

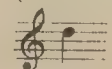
fis „ „ „ „ „ „ 4-tym,

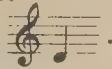

b „ „ „ „ „ „ 1-szym,

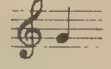
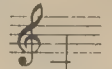
es „ „ „ „ „ „ 6-tym,

i t. p.

Strojenie cytry. Strojenie 5 strun melodyi odbywa się wedle normalnego *a* trąbki, lub widełek stroikowych: (kamertonu) i wedle tego nastroić należy strunę *a*, następnie wyszukuje się na strunie

a ton *d* a więc na 5-tym progu i wedle tego stroi się następną strunę *d*, ale o oktawę niżej,

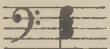
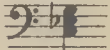
więc na ton *d* . — Na piątym progu struny *d* znajdziemy ton *g* wedle którego nastroi-

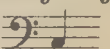
my następną strunę *g* a potem o oktawę niżej strunę czwartą *G* . — Na 5-tym progu

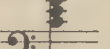
struny *G* znajduje się ton *c* wedle którego nastroimy 5-tą strunę *c* , lecz znowu

o oktawę niżej. Dla przekonania się, czy struny są dobrze nastrojone, należy wyszukać na strunie *c* ton *g*: 7-y próg: (na strunie *G* ton *g*): (12-ty próg:) na tej samej strunie ton *d*: (próg 7-y:) a na strunie *d* ton *a*: (próg 7-y:) wszystkie te tony muszą się zgodzić z odpowiedniami strunami.

Struny akordowe i basowe najlepiej można nastroić wedle odpowiednich tonów, wyszukanych na strunach melodyi, należy jednak pamiętać o tem, że niektóre struny należy nastroić o oktawę względnie o 2 oktawy niżej.

Akordy. Kilka tonów równocześnie uderzonych nazywamy akordem. Akord durowy składa się z primy, tercji i kwinty więc n.p. w gamie C dur: *c, e, g*, przyczem nuty, stanowiące jeden akord piszemy nad sobą Akord molowy składa się także z primy, tercji i kwinty z tą atoli różnicą, że tercja jest o 1/2 tonu znizona, więc w naszym przykładzie zamiast *e* będzie *es* i to będzie akord *C mol*.

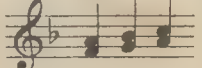
Na cytrze gramy akordy w ten sposób, że uderzamy najpierw strunę basową palcem czwartym prawej ręki a więc przy akordzie *C dur* strunę *C* a następnie palcami trzecim i drugim stru-

ny *c, e, g*, w ten sposób, że strunę *e* uderzamy palcem trzecim, zaś struny *c* i *g* jako obok siebie leżące palcem drugim. Dla oryentacji piszemy obok nut liczby, oznaczając palce, któ-

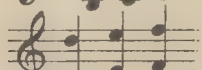
rymi struny mamy uderzyć a więc: Na strunach melodyi można także grać akordy, bądź to t. z. podwójne tony, lub też akordy, składające się z większej ilości tonów i do tego celu głównie służy druga: (pomocnicza) struna *g*.

Akordy na strunach melodyi gra się w ten sposób, że się n. p. na dwóch strunach przyciska odpowiednie progi a pierścieniem uderza się tak szybko obie struny, aby zabrzmiały równocześnie.

Poszczególne tony akordu należy zawsze grać - o ile możliwości - na strunach obok siebie leżących, n.p.

 tercye te gra się na strunach *g* i *d*, albo

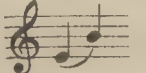
 seksty gra się na strunach *d* i *g*, lub też

 oktawy gra się na strunach *a* i *d* i t. p.

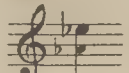
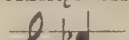
Tony enharmoniczne są to tony jednakowo brzmiące, lecz rozmaicie notowane. Jeśli się bowiem przypatrzymy szeregowi 7 tonów gamy durowej n.p. *C dur* to przekonamy się, że przez podwyższenie jednego tonu i obniżenie następnego otrzymamy ten sam ton, a więc:

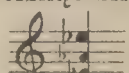
c-deses, cis-des, d-eses, dis-es, e-fes, eis-f, f-geses, fis-ges, g-asas, gis-as, a-bb, ais-b, h-ces, his-c. O tem należy szczególnie pamiętać przy wyszukiwaniu strun akordowych i basowych. Może się bowiem zdarzyć, że w danym utworze znajdziemy ton *ges*, której to struny wśród akordowych nie ma, ale wówczas należy grać strunę *fis*. i t. p.

Glissando. Jest to łączenie 2 lub więcej tonów odległych od siebie więcej aniżeli o 1 ton. Glissando oznacza się zwykle łukiem, choć także czasami znaleźć można także inne oznaczenia n.p. i t. p. a wykonuje się je w ten sposób, że się gruby palec kładzie paznokciem na odpowiedni próg pierwszego tonu, uderza strunę i posuwa się palec, nie odejmując go naturalnie od struny aż do progu odpowiadającego ostatniej nucie. Można też glissando w ten sposób wykonać, że się bierze jakiś ton

n.p. e 3-cim palcem lub 4-tym a gruby palec kładzie się na jeden z najbliższych progów i posuwa się go aż do *h*.

Flażyolet. Flażyolet, czyli dzwonekowe tony wydobywamy w dwojaki sposób. Albo kładzie się palec całkiem lekko na strunę tuż przed progiem, uderza się silnie pierścionkiem i równocześnie odejmuje się palec lewej ręki od struny. Takie tony flażyoletowe oznacza się znakiem \circ lub \oplus nad nutą umieszczonym, a są to t.z. flażyolety naturalne.

Drugi sposób jest ten, że się silnie przyciska strunę w danym miejscu jednym palcem a drugi przykład się lekko o odpowiednią ilość progów wyżej. Ten sposób notuje się tak: a oznacza to, że nutę *as* należy przycisnąć silnie i trzymać należy przez cały czas, zaś *es* gra się tak jak flażyolet naturalny. Albo też: przytrzymuje się silnie dany ton *es*, lecz o oktawę niżej, a nutę *as*

 gra się jako flażyolet.

Wibracja. Jest to specjalny efekt, który osiąga się, poruszając palec lewej ręki, który przyciska strunę, równomiernie ruchem wahadłowym do i od siebie. Wibrację zastosować można przy nutach długich: (całych lub półnutach): a przy krótszych tylko wówczas, gdy utwór się gra w powolnem tempie.

Ćwiczenia dla ręki lewej.

Ćwiczenie 1.

Struna C

Struna G

Struna g

Struna D

Struna A

Ćwiczenie 2.

Struna C

Struna G

Struna g

Struna D

Struna A

Ćwiczenie 3.

Struna C Struna G Struna D Struna A

Gama C dur

próg 0 2 4 5 0 2 4 5 0 2 3 5 0 2 3 5 7

palec 0 4 3 2 0 4 3 2 0 4 3 2 0 4 3 2 1

7 5 3 2 7 5 3 2 7 5 4 2 7 5 4 2 0

1 2 3 4 1 2 3 4 1 2 3 4 1 2 3 4 0

Ćwiczenie 4.

C dur

palec 0 4 3 2 0 4 3 2 0 4 3 2 0 4 3 2 1

1 2 3 4 1 2 3 4 1 2 3 4 1 2 3 4 0

G dur

palec 0 4 3 2 0 4 3 2 0 4 3 2 1 1 1 1 1 1 2 3 4 1 2 3 4 1 2 3 4 0

Ćwiczenie 5.

palec 0 4 3 2 0 4 3 2 0 4 3 2 0 4 3 4 1 2 3 4 1 2 3 4 1 2 3 4 0

0 4 3 2 0 4 3 2 0 4 3 2 0 4 3 2 1 2 3 4 1 2 3 4 1 2 3 4 1 2 3 4 0

Ćwiczenie 6.

0 4 3 2 0 4 3 2 3 4 1 2 3 4 0 0 4 3 2 0 4 3 2 0 4 3 2 1 2 3 4 1 2 3 4 1 2 3 4

0 4 3 2 0 4 3 2 0 4 3 2 1 1 1 1 1 1 2 3 4 2 1 3 4 1 2 3 4 0

Ćwiczenie 7.

0 4 3 2 1 3 4 0 4 2 3 4 0 3 1 3 2 1 3 0 4 2 3 4 0 3 1 3 0

Ćwiczenie 8.

0 4 3 2 4 3 2 1 3 2 0 4 2 0 4 3 0 4 3 2 4 3 2 1 3 2 0 4 2 0 4 3

Ćwiczenie 9.

0 3 0 2 4 2 3 2 1 3 1 3 2 4 1 2 3 0 2 4 1 3 1 2 3 0 3 0 2 4 2 4

Ćwiczenia dla ręki prawej.

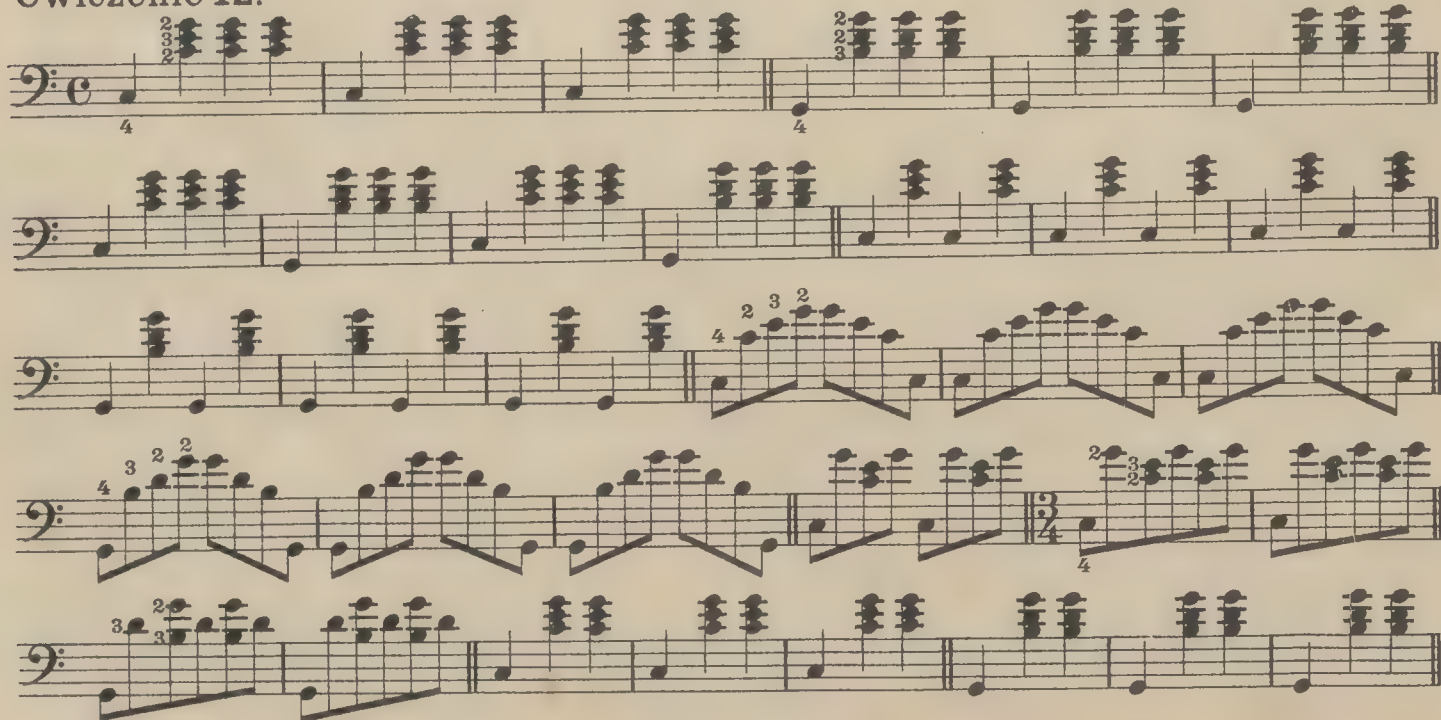
Ćwiczenie 10. Obie struny uderzac 2gim palcem.

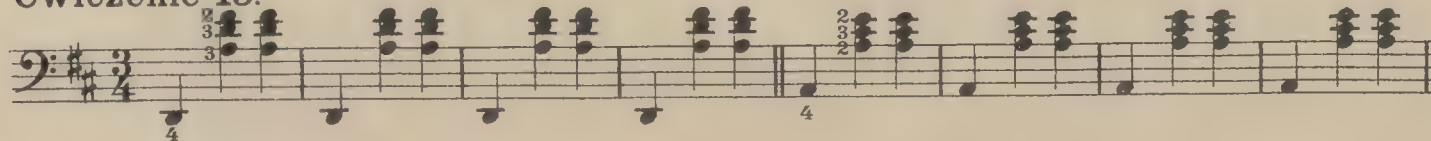
Ćwiczenie 11.

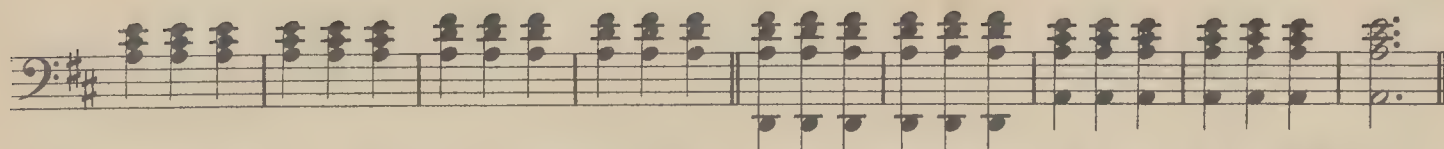

Ćwiczenie 12.

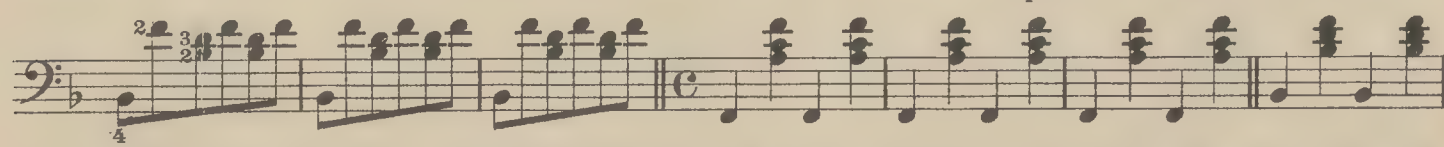
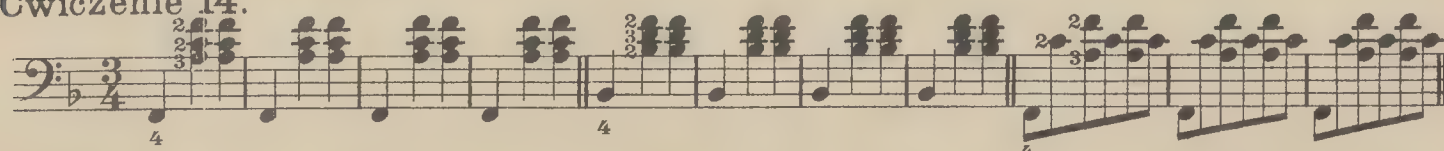

Ćwiczenie 13.

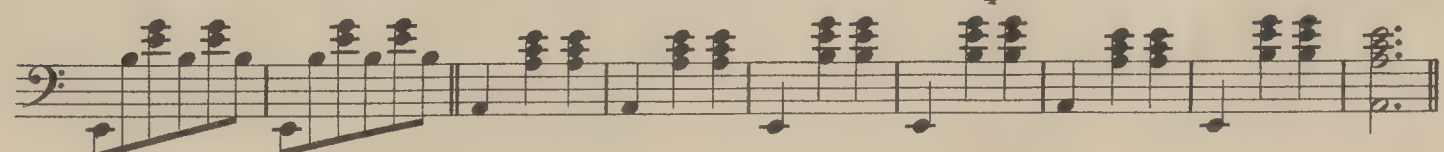
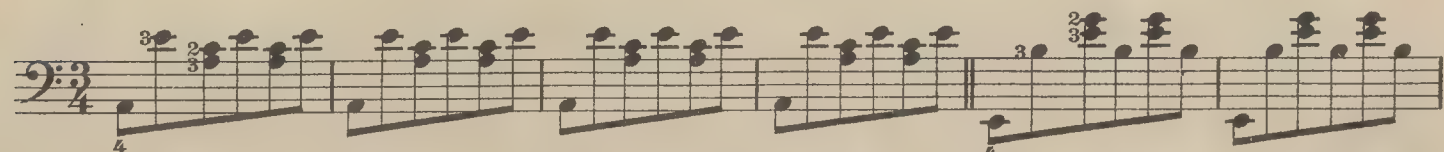
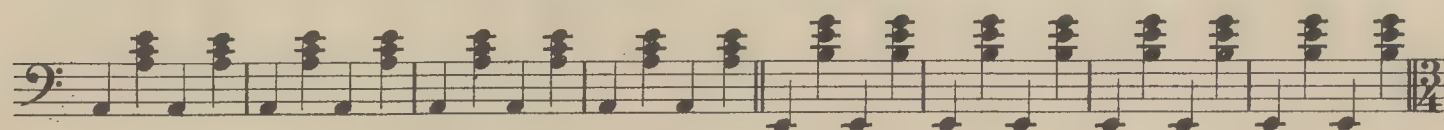
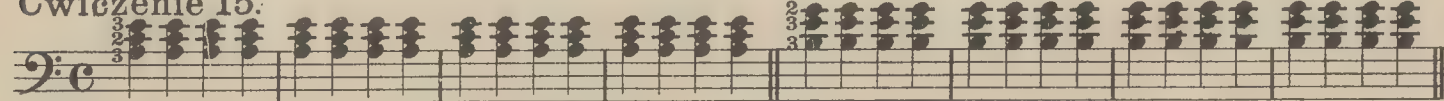

Ćwiczenie 14.

Ćwiczenie 15.

Ćwiczenie 16.

Ćwiczenie 18.

0 4 3 2 1 2 3 4 0 4 3 2 0 4 3 2 1 2 3 4 1 2 3 4 0 4 3 2 0 4 3 2 0 4 3 2 1 2 3 4

1 2 3 4 1 2 3 4 0 4 3 2 0 4 3 2 0 4 3 2 0 4 3 2 1 2 3 4 1 2 3 4 1 2 3 4 1 2 3 4 0

Ćwiczenie 19.

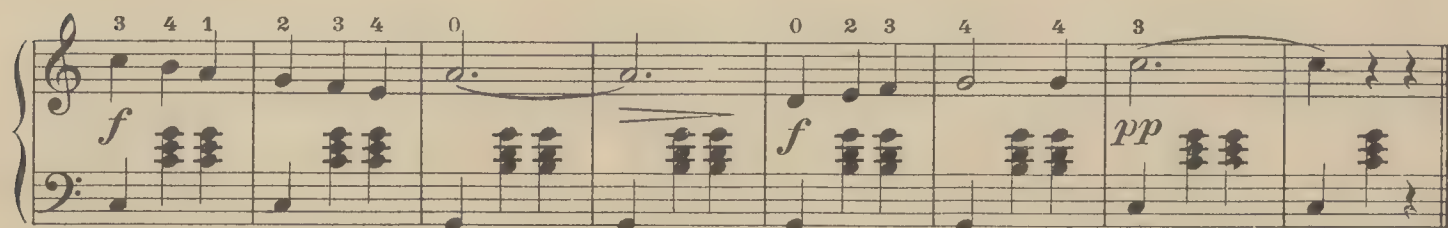
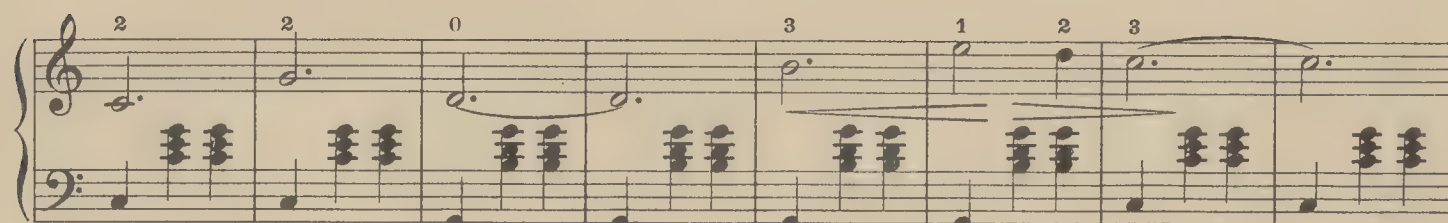
2 0 4 3 1 2 3 2 4 2 4 0 3 4 0 4 2 0 3 4 0 2

0 0 4 0 2 0 0 0 4 0 2 1 2 0 4 2 2 2 3 4 0 2

Ćwiczenie 20.
Tempo walca.

2 0 0 2 3 4

3 2 3 4 0 4 1 2

Ćwiczenie 21.
Allegro.

Ćwiczenie 22.
Tempo marsza.

Ćwiczenie 23.

Exercise 23, measures 1-8. The score is in 3/4 time. The right hand features a melodic line with various intervals and slurs, while the left hand provides a harmonic accompaniment with chords and single notes. Fingering numbers (0-4) are written above the right hand notes.

Ćwiczenie 24.
Moderato.

Exercise 24, measures 1-16. The score is in common time (C). The tempo is marked 'Moderato'. The piece begins with a piano (*p*) dynamic. The right hand has a simple melodic line, and the left hand plays a steady accompaniment of chords. Dynamics change to forte (*f*) in measure 8 and back to piano (*p*) in measure 14. Fingering numbers (0-4) are written above the right hand notes.

Ćwiczenie. Ważniejsze gamy durowe i molowe w pierwszej pozycji. Palce prawej ręki należy trzymać przez cały czas na odpowiednich strunach basowych i akordowych wedle podanego na początku akordu

C Dur

A mol

G Dur

E mol

D Dur

H mol

A Dur

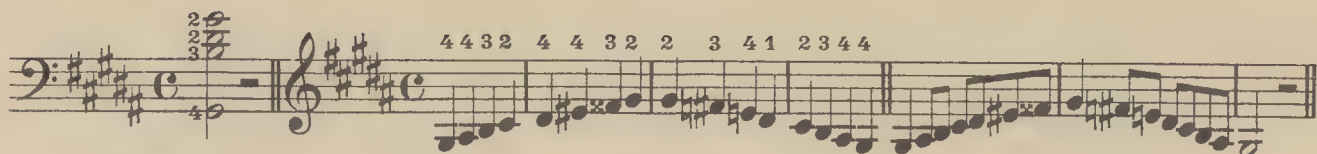
Fis mol

E Dur

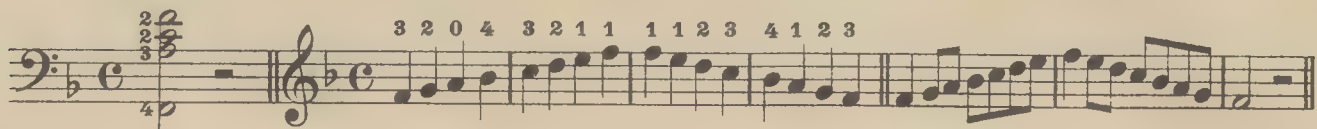
Cis mol

H Dur

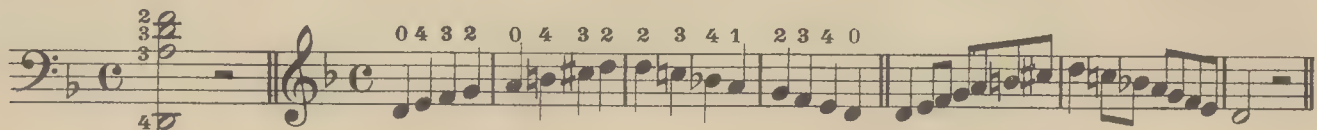
Gis mol

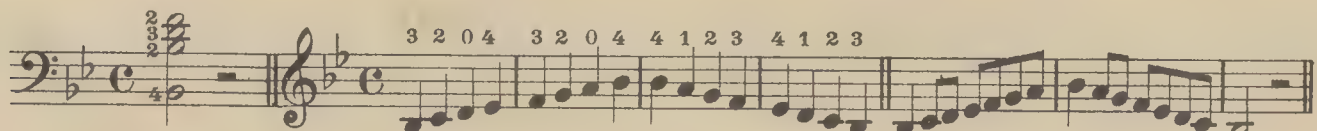
F Dur

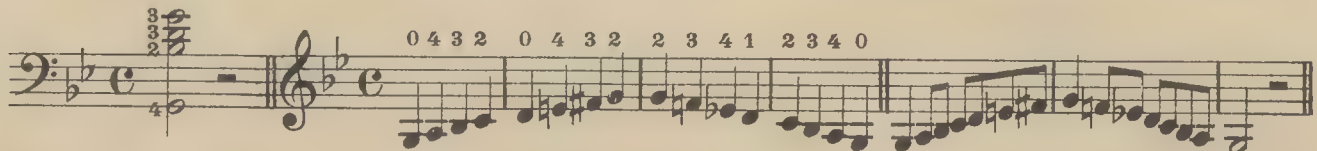
D mol

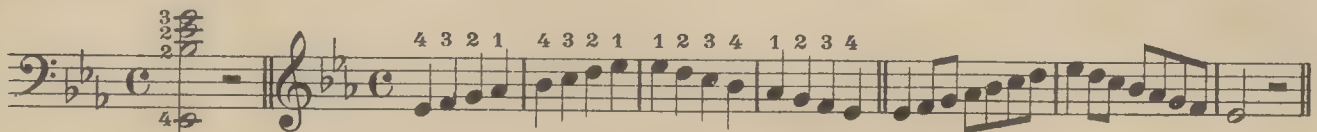
B Dur

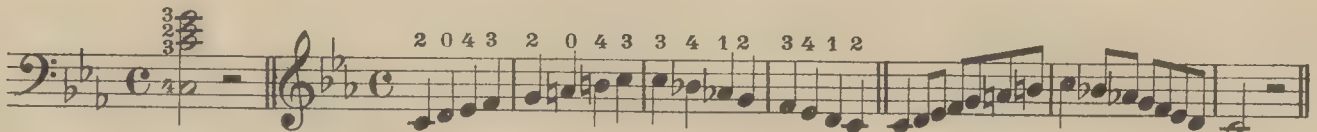
G mol

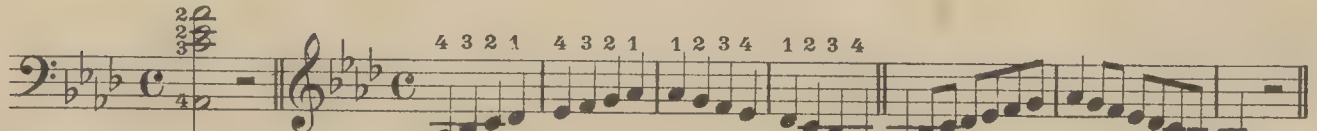
Es Dur

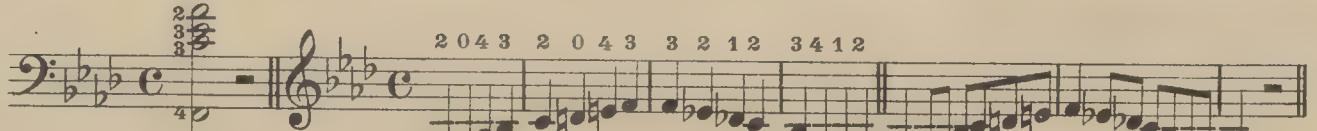
C mol

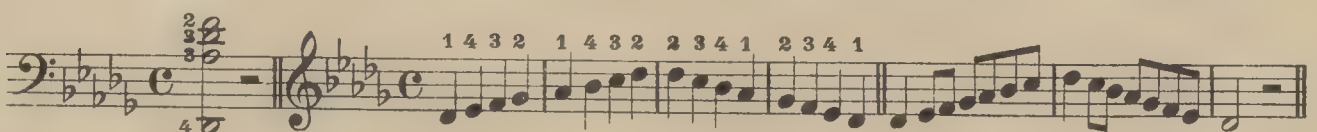
As Dur

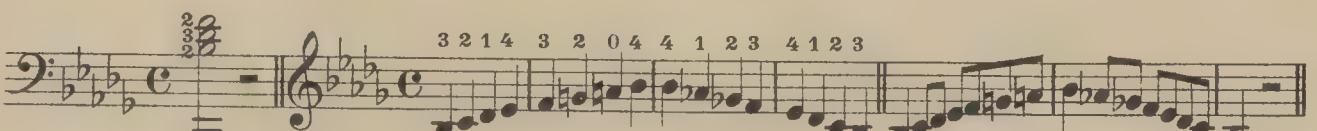
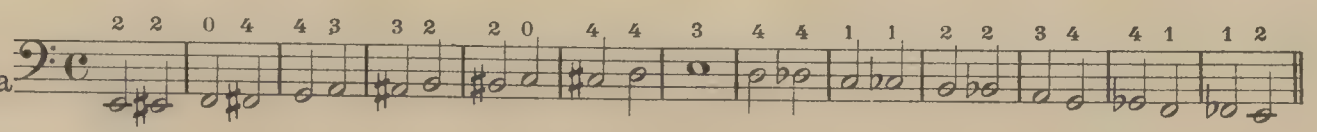
F mol

Des Dur

B mol

Gama
chromatyczna

Pozycja II.

25

4^{ty} palec kładziemy na 4 próg; 3^{ci} palec na 5^{ty} próg; 2^{gi} palec na 7^y próg; 1^{szy} palec na 9^{ty} i 10^{ty} próg.

Gama G Dur

Struna C	Struna G	Struna D	Struna A
palec 2 1	4 2 2 1	4 3 2 1 1	3 2 1 1
próg 7 9	4 5 7 9	4 5 7 9 10	5 7 8 10

Ćwiczenie 26.

Moderato.

2 4 1 2 3 1 2 3 1 2 3 1 1 2 3

p *pp* *p*

Allegro.

2 1 4 3 2 1 1 1 1 2 3 2 3 4 1 2 3 1 1 2 3 2 1 4 3 2 1 1 1 1 3 3 1 1

f

2 1 1 1 1 2 3 2 3 4 1 2 2 2 1 2 4 2 3 4 1 1

p

2 2 1 2 4 2 4 2 1 2 3

Pozycja III.

4^{ty} palec kładziemy na 6^{ty} próg; 3^{ci} palec na 7^y próg; 2^{gi} palec na 9^{ty} próg; 1^{szy} palec na 11^{ty} i 12^{ty} próg.

Struna C Struna G Struna D Struna A

2 1 4 3 2 1 4 3 2 1 1 3 2 1 1

palec 2 1 4 3 2 1 4 3 2 1 1 3 2 1 1

próg 9 11 6 7 9 11 6 7 9 11 12 7 9 11 12

Gama A Dur

Ćwiczenie 27. Risoluto.

3 3 3 3 3 2 2 2 2 3 1

p

1 1 1 1 1 2 1

f

2 2 2 1 2 3 3 3 3 3 3

decresc. *p*

2 2 2 2 1 1

2 3 4 2 3 4 1 1

2 3 1 2 1 4 3 1 1 1 2 3 4 1

2 3 4 3 2 1 2 3 2 1 1 1 2 3 4 1 2 3

4 2 1 4 1 4 1 3

p

2 2 1 4 3 2 1 1 3 1

f

A. P. i Ska 289

Pozycja IV.

4ty palec kładziemy na 7y próg; 3ci palec na 8y próg; 2gi palec na 10ty próg; 1szy palec na 12ty i 13ty próg.

Struna C Struna G Struna D Struna A

palec 2 1 4 3 2 1 4 3 2 1 1 3 2 1 1

próg 10 12 7 8 10 12 7 8 10 12 13 8 10 12 13

Gama B Dur

Ćwiczenie 28. Allegretto.

f

Pozycja V.

29

4^{ty} palec kładziemy na 9^{ty} próg; 3^{ci} palec na 10^{ty} próg; 2^{gi} palec na 12^{ty} próg; 1^{szy} palec na 14^{ty} i 15^{ty} próg.

Gama C Dur

Struna C	Struna G	Struna D	Struna A
palec 2 1	4 3 2 1	4 3 2 1	3 2 1 1
próg 12 1	9 10 12 14	9 10 12 14	15 10 12 14 15

Ćwiczenie 29. Moderato.

Pozycja VI.

4^{ty} palec kładziemy na 11^{ty} próg; 3^{ci} palec na 12^{ty} próg; 2^{gi} palec na 14^{ty} próg; 1^{szy} palec na 16^{ty} i 17^{ty} próg;

Struna C Struna G Struna D Struna A

Gama D Dur

Ćwiczenie 30.
Allegro.

mf

Pozycja VII.

31

4ty palec kladziemy na 12ty próg; 3ci palec na 13ty próg; 2gi palec na 15ty próg; 1szy palec na 17ty i 18ty próg;

Struna C Struna G Struna D Struna A

Gama Es Dur

Ćwiczenie 31.

Agitato.

f

atempo

p

Gamy durowe i molowe w kilku oktawach.

Z jednej pozycji do innej przejść należy zawsze tak, aby układ palców był najdogodniejszy (wedle przykładu gamy C Dur.)

Ćwiczenie 32.

C Dur

A mol

G Dur

E mol

D Dur

H mol

A Dur

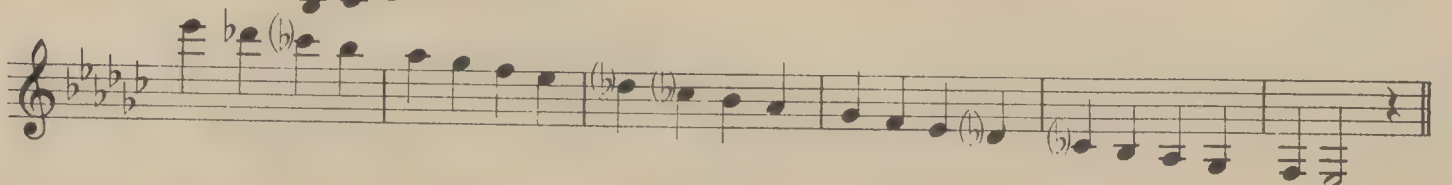
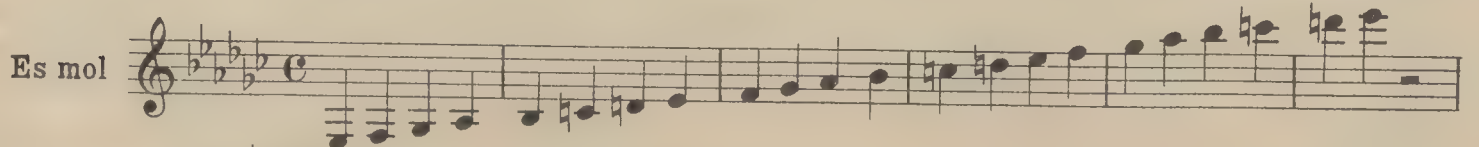
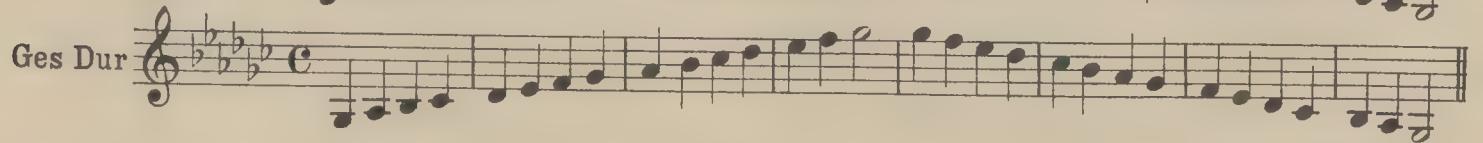
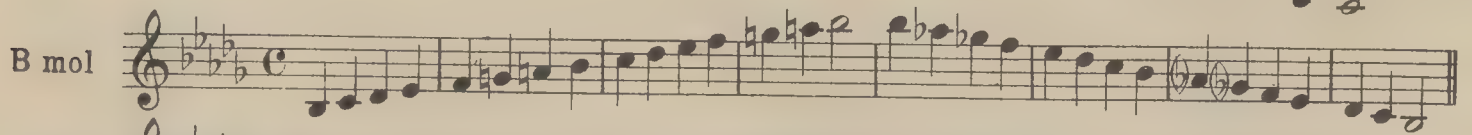
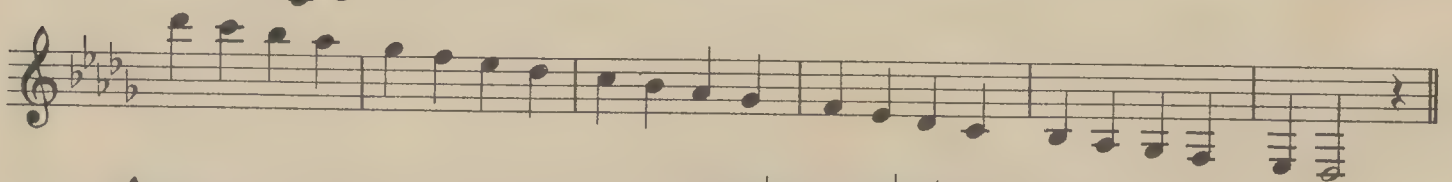
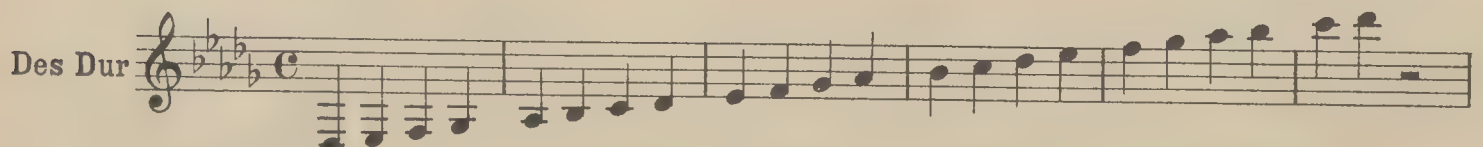
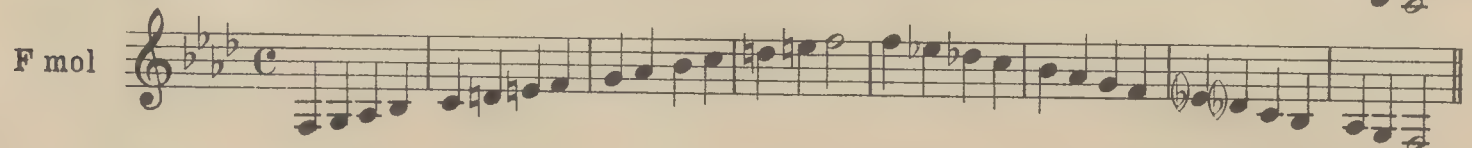
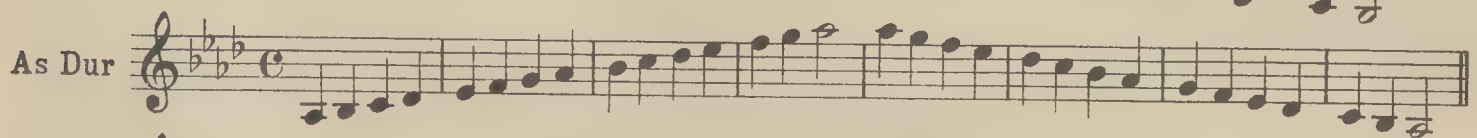
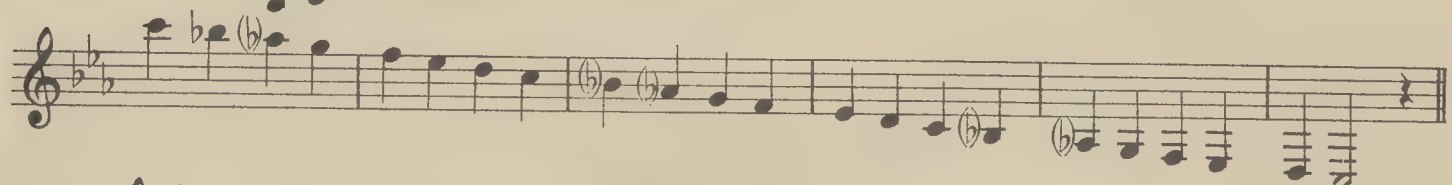
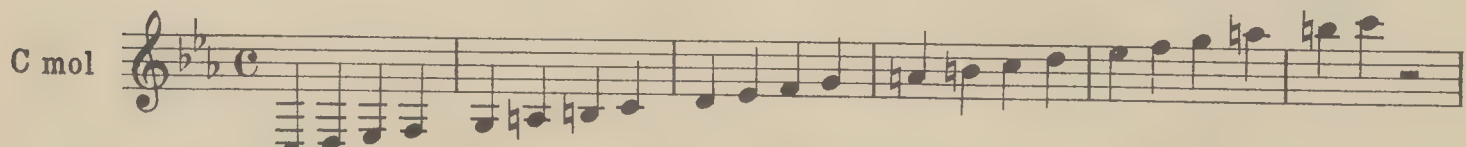
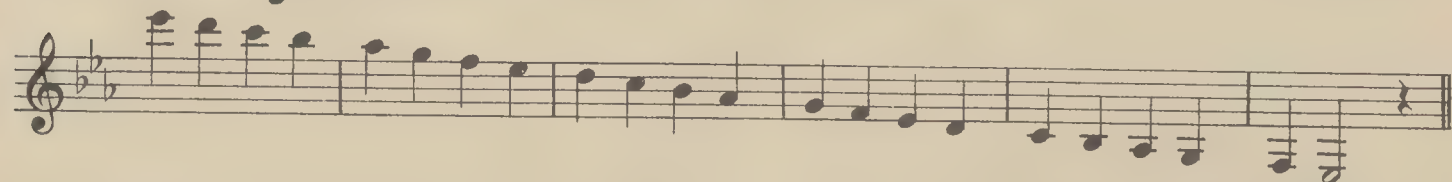
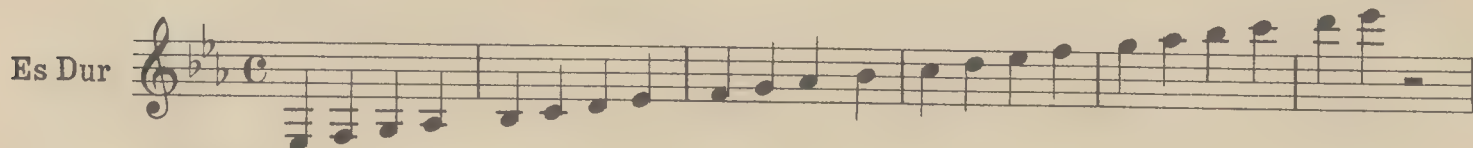
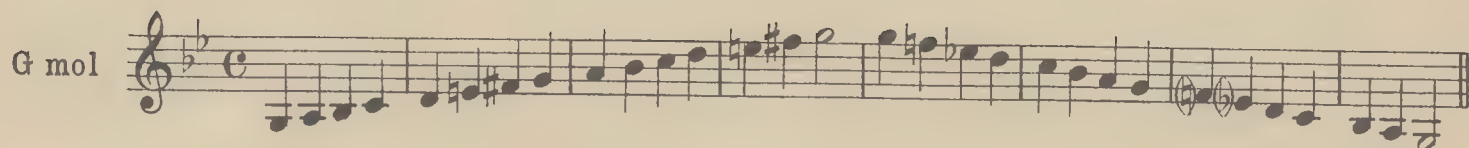
Fis mol

E Dur

The page contains 12 staves of musical notation, each representing a different key or mode. The notation is written in treble clef with a common time signature (C). The keys and modes are labeled on the left of each staff:

- Staff 1: Unlabeled (Key of A major, 3 sharps)
- Staff 2: Cis mol (Cis minor, 3 sharps)
- Staff 3: H Dur (H major, 3 sharps)
- Staff 4: Gis mol (Gis minor, 4 sharps)
- Staff 5: Fis Dur (Fis major, 4 sharps)
- Staff 6: Dis mol (Dis minor, 4 sharps)
- Staff 7: Unlabeled (Key of A major, 3 sharps)
- Staff 8: Cis Dur (Cis major, 3 sharps)
- Staff 9: Ais mol (Ais minor, 4 sharps)
- Staff 10: F Dur (F major, 1 flat)
- Staff 11: D mol (D minor, 1 flat)
- Staff 12: Unlabeled (Key of B major, 2 sharps)

The notation includes various musical symbols such as notes, rests, accidentals (sharps, flats, naturals), and dynamic markings (e.g., *p*, *f*). Some staves also feature specific guitar-related symbols like 'x' for natural harmonics or 'b' for bends.

Akordy durowe molowe i septymowe.

35

(Dwie obok siebie leżące struny uderza się zawsze jednym palcem, (2^{gim} lub 3^{cim}) trzecią strunę pozostałym palcem (3^{cim} lub 2^{gim})

Ćwiczenie 33.

Septymowy

C Dur A mol

G Dur E mol

D Dur H mol

A Dur Fis mol

E Dur Cis mol

H Dur Gis mol

Fis Dur Dis mol

F Dur D mol

B Dur G mol

Es Dur C mol

As Dur F mol

Des Dur B mol

Akordy (ręka lewa.)

Ćwiczenie 34.

Tercye

Seksty

Oktawy

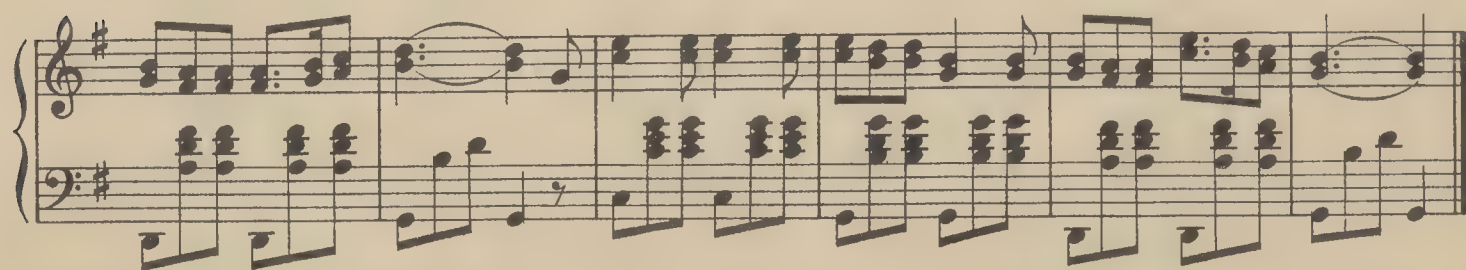
Unisono

Ćwiczenie 35.

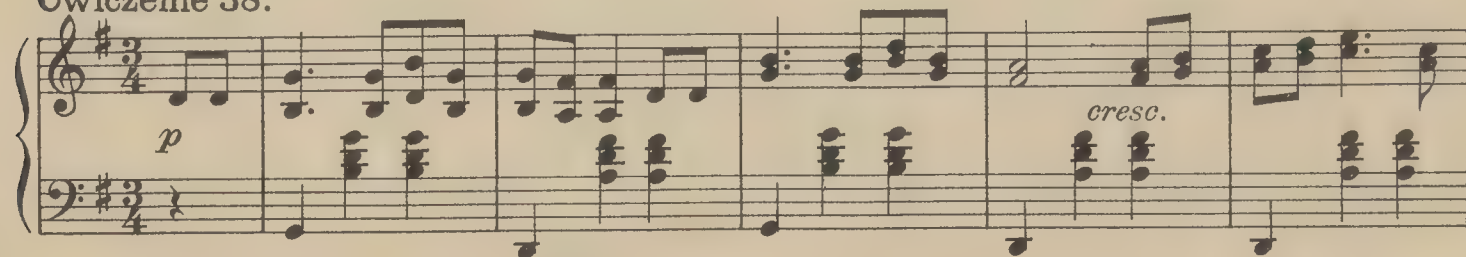
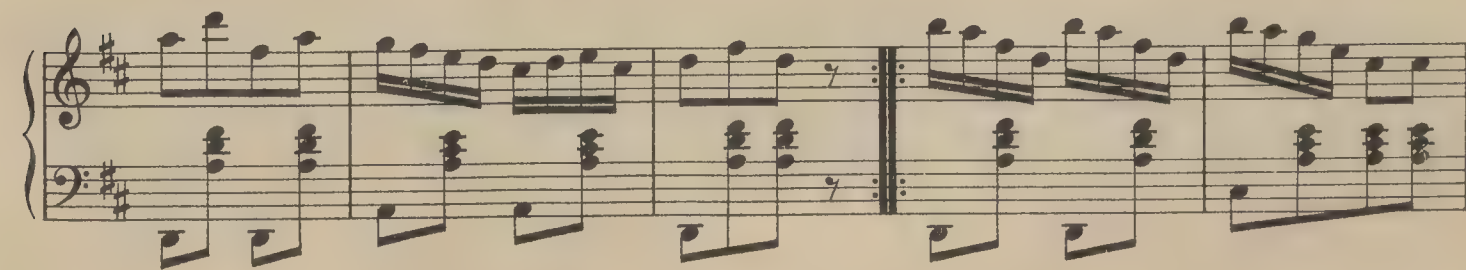
Trójdźwięki

Ćwiczenie 36.

Ćwiczenie 37.

Ćwiczenie 38.

Ćwiczenie 39.
Allegro.

Flażyolety.

Flaż. naturalne gra się zawsze na progach: 4., 5., 7., 9., 12., 19., 24., i 28. a wszystkie z wyjątkiem 12., 19., 24., i 28., brzmią o oktawę wyżej. Flaż. gra się zazwyczaj 2^{gim} palcem.

Struna C

Flag. - - - - -

G

Flag. - - - - -

g

Flag. - - - - -

D

Flag. - - - - -

A

Flag. - - - - -

próg 4. 5. 7. 9. 12. 16. 19. 24. 28.

Flażyolety sztuczne gra się 2 palcami n.p. Struna g

Struna C

Struna G

Struna g

Struna D

Struna A

Cwiczenie 40.

Flag. - - - - -

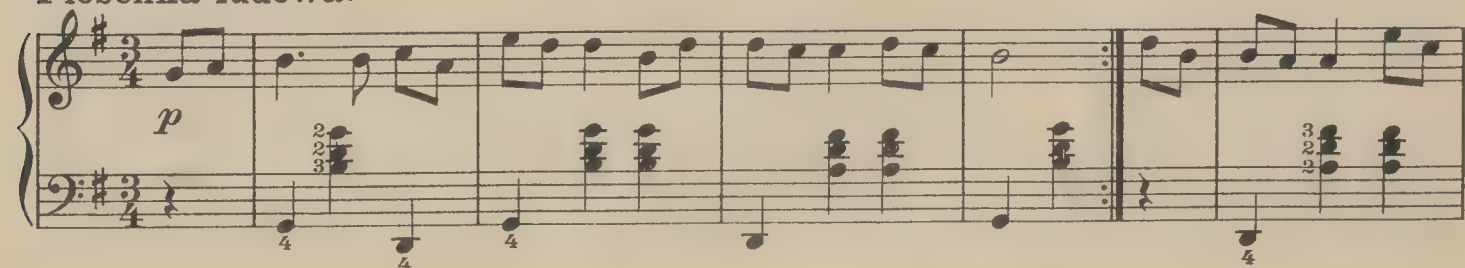
Flag. - - - - -

Krakowiak.

Piosenka ludowa.

Trzeci Maj.
Moderato.

Two systems of musical notation for 'Trzeci Maj.' in 3/4 time, key of B-flat major. The first system begins with a piano (*p*) dynamic. The second system features alternating dynamics of *f* and *p*. The notation includes treble and bass staves with various chords and melodic lines.

„Echa mego Jubileuszu” Walc.

A. Wronski Op. 196.

Four systems of musical notation for 'Echa mego Jubileuszu' in 3/4 time, key of D major. The first system is marked with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The second system is marked with a forte (*f*) dynamic. The notation includes treble and bass staves with various chords and melodic lines.

Miło to widzieć ojcu lub matce.

Walc tyrolski.

Tysiąc walecznych.

Andante.

Mazurek.
Vivo.

F. Chopin.

First system of the Mazurek by F. Chopin, measures 1-6. The piece is in 3/4 time. The right hand features a melody with triplets and slurs, while the left hand provides a steady accompaniment. Dynamics include *p* (piano) and *f* (forte).

Second system of the Mazurek by F. Chopin, measures 7-12. The right hand continues the melodic line with triplets and slurs. The left hand accompaniment includes chords and single notes. Dynamics include *sfz* (sforzando) and *f* (forte).

Rigoletto.

Verdi.

First system of the Rigoletto by Verdi, measures 1-6. The piece is in 3/8 time. The right hand has a melodic line with slurs, and the left hand has a rhythmic accompaniment of chords. The dynamic is *mf* (mezzo-forte).

Second system of the Rigoletto by Verdi, measures 7-12. The right hand continues the melodic line, and the left hand accompaniment remains consistent. The system ends with a double bar line.

Mazurek z „Krakowiaków i Goralów”

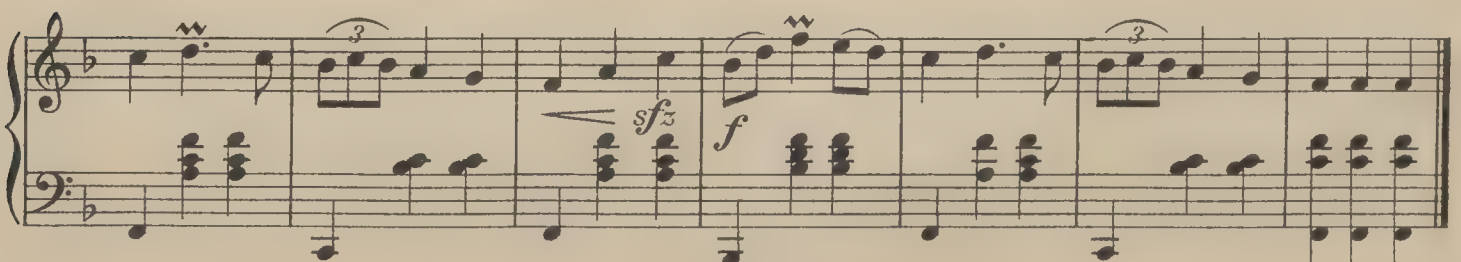
First system of the Mazurek z „Krakowiaków i Goralów”, measures 1-6. The piece is in 2/4 time. The right hand features a melody with slurs, and the left hand has a rhythmic accompaniment of chords. The key signature has one flat.

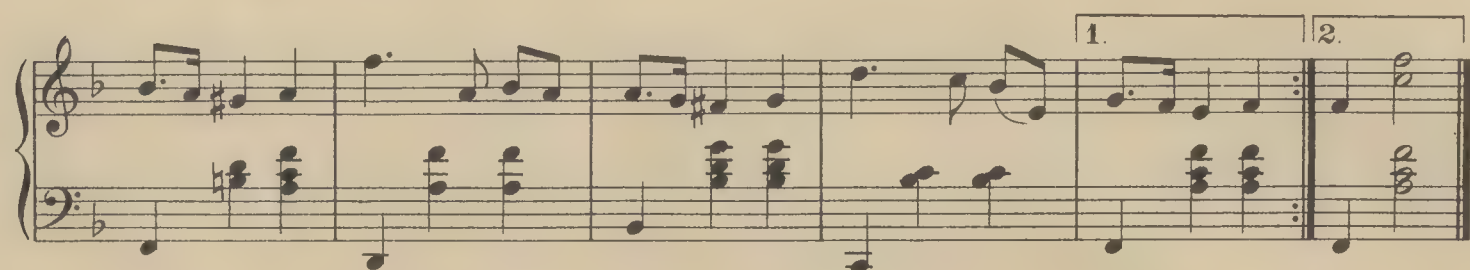
Pieśń tyrolska

Hej tam w karczmie za stołem. Mazur.

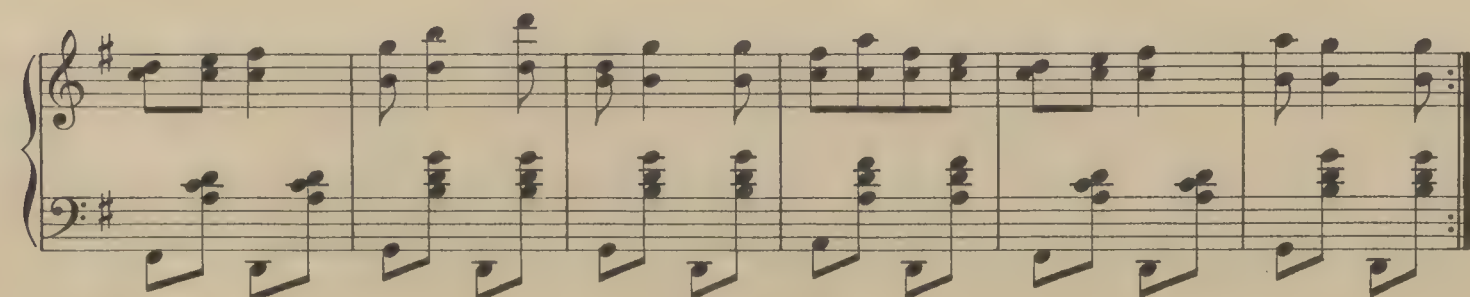
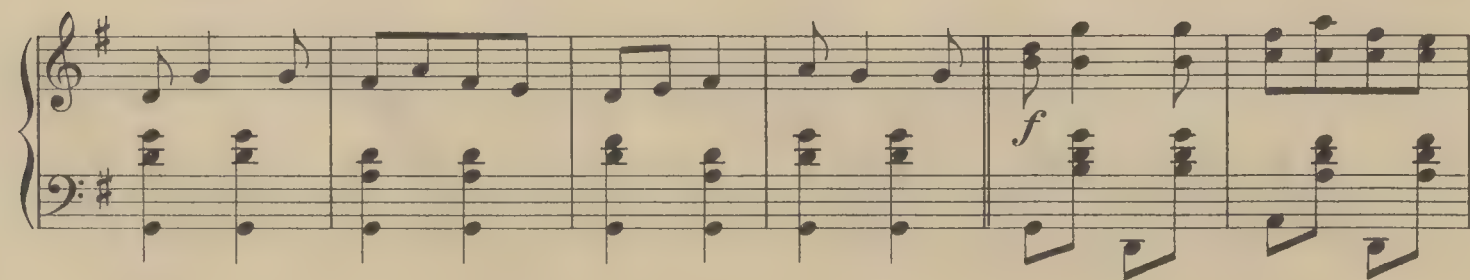
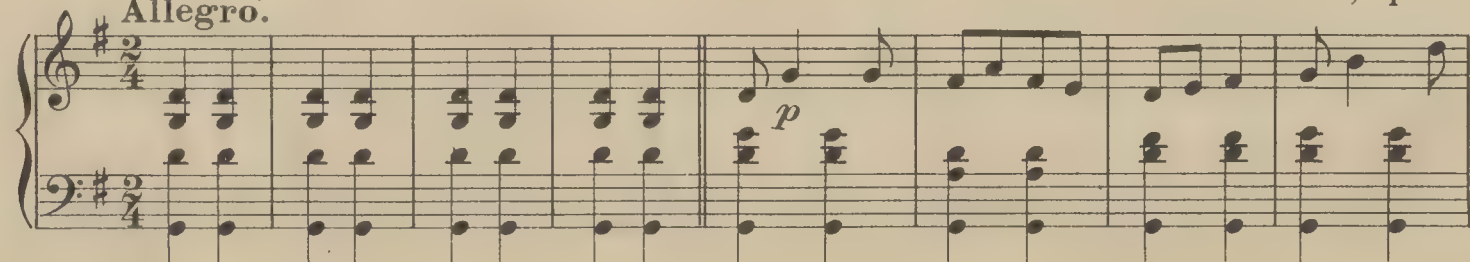

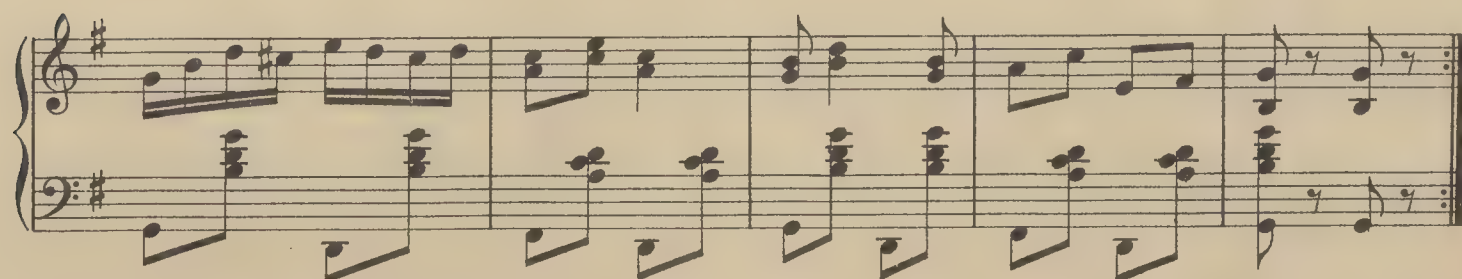
Pomoc dajcie mnie rodacy.

„Z nad Wisły” Krakowiak.
Allegro.

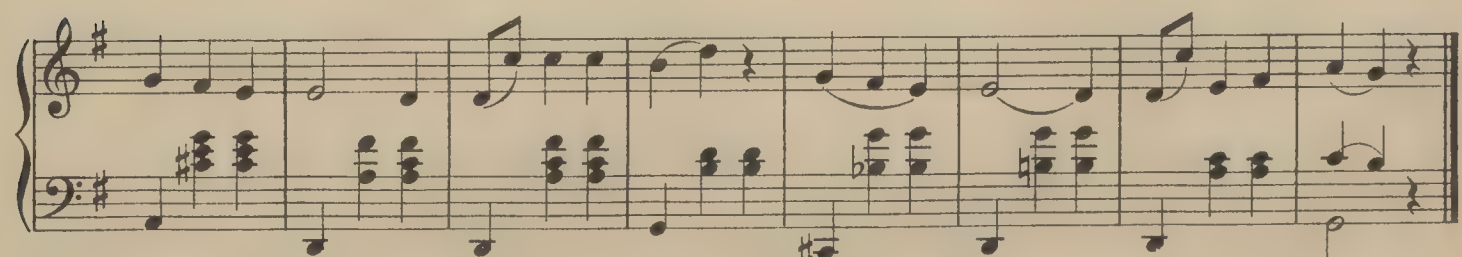
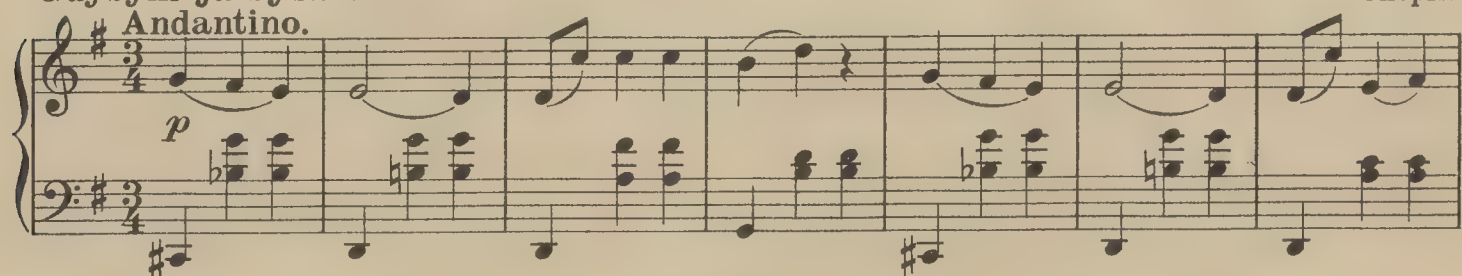
A. Wroński, Op. 193.

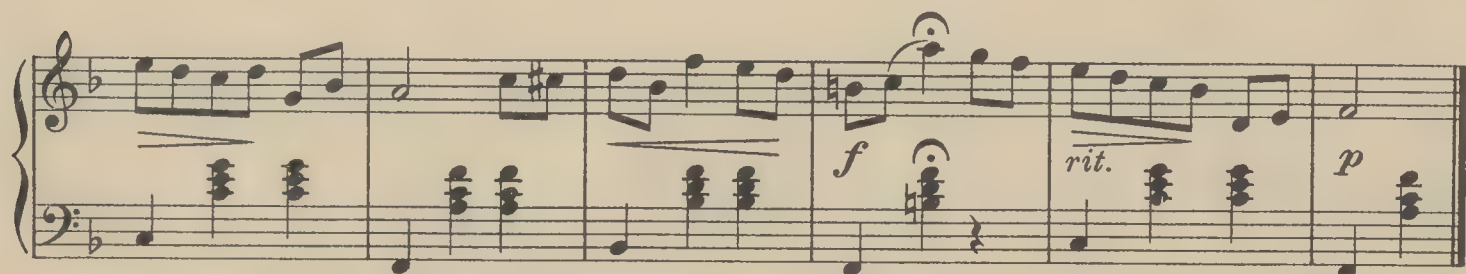
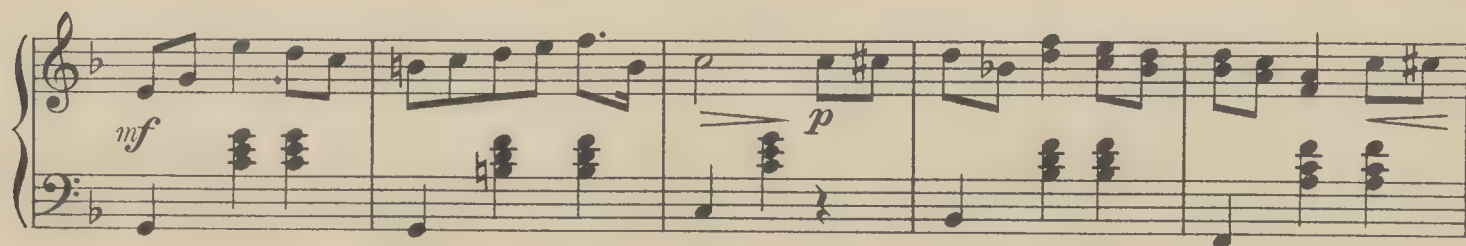
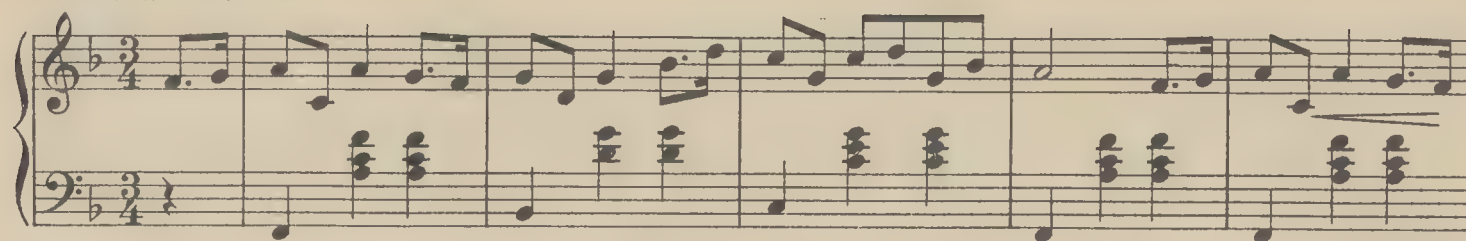

Gdybym ja była słoneczkiem na niebie.

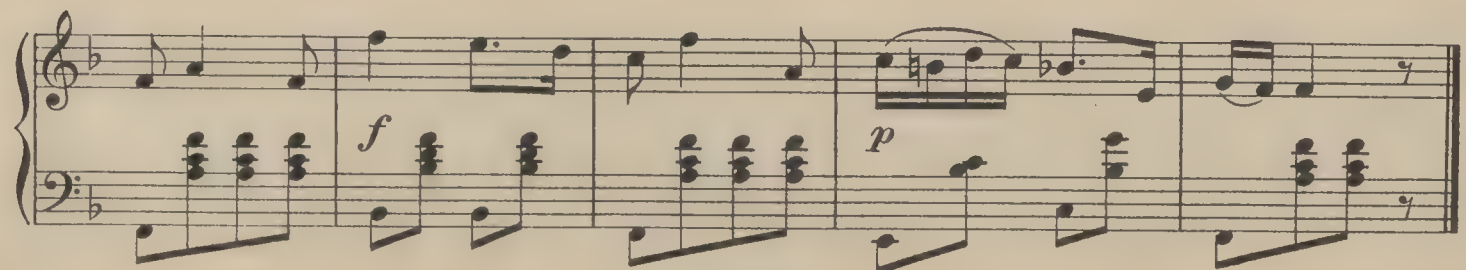
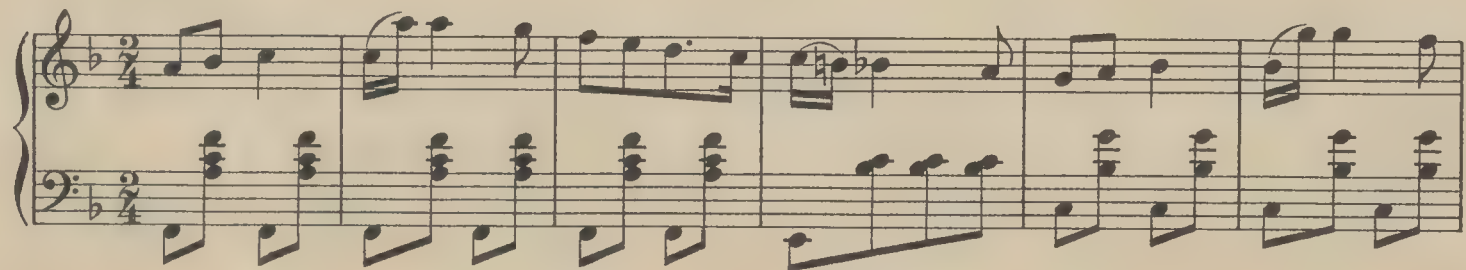
Chopin.

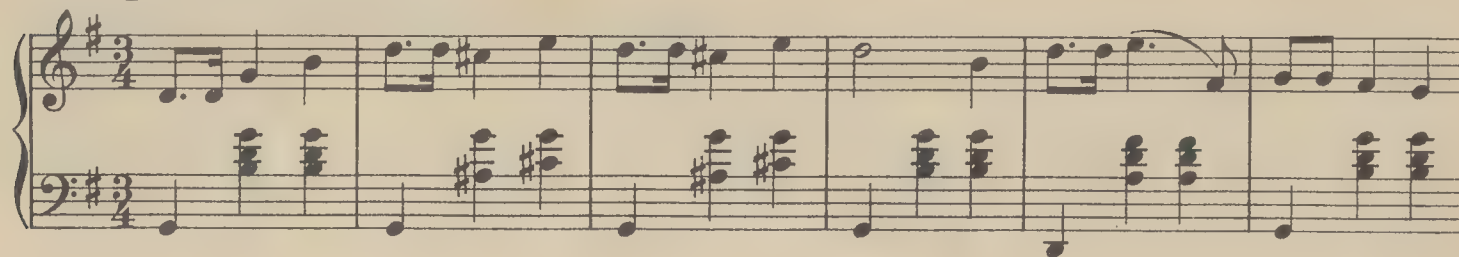
Pieśń ludowa.

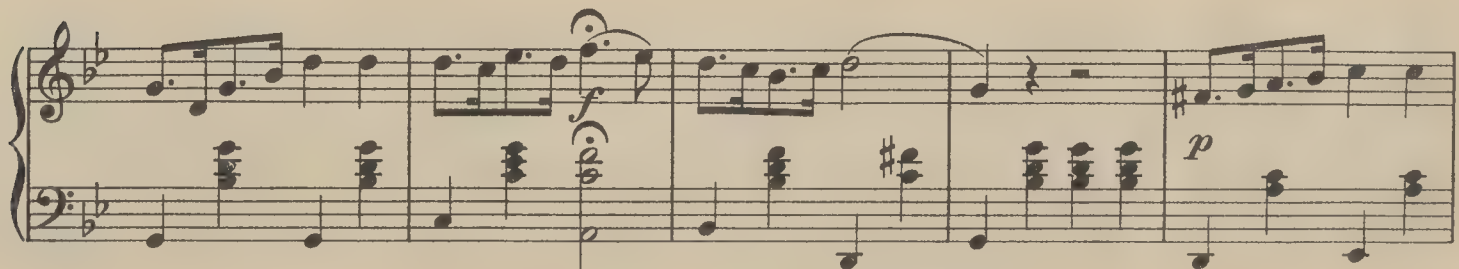
Krakowiak.

Raz gdy byłem. Mazur.

Arya z Halki.
Moderato.

St. Moniuszko.

Obertas Łobzowski

Krakowiak

O gwiazdeczko

Kołomyjka
Allegretto.

Marsz obozowy

A. Wroński

Jak się dobrze składa
Andantino quasi Allegretto

J. Gall

semplice

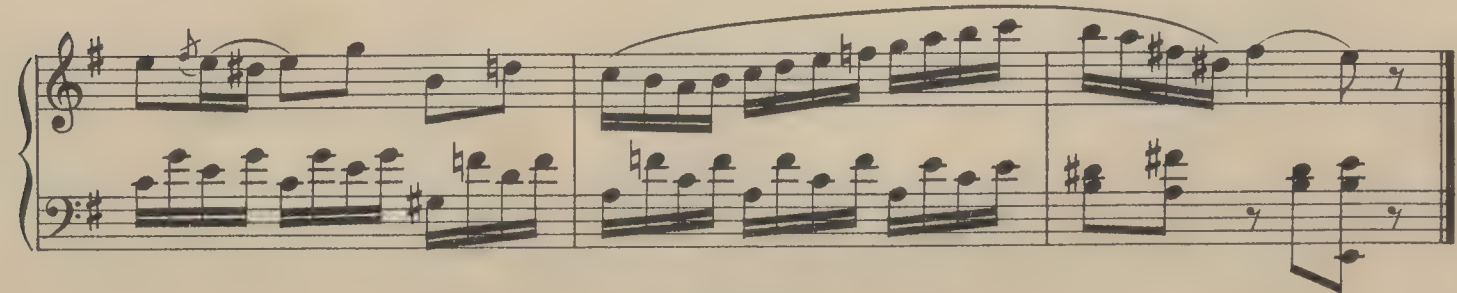
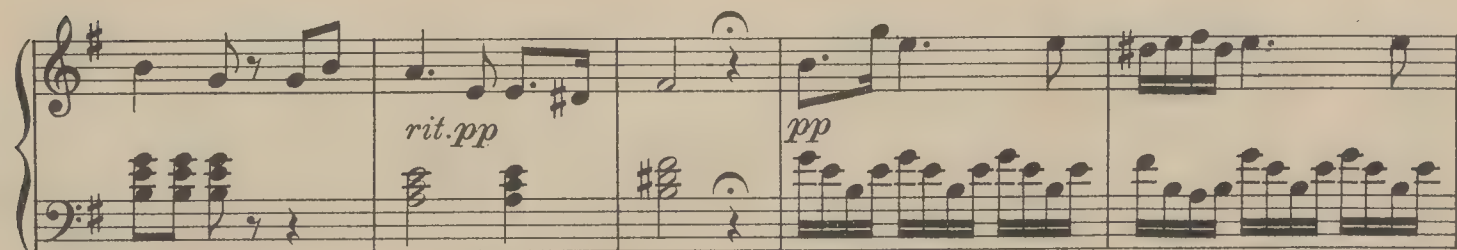
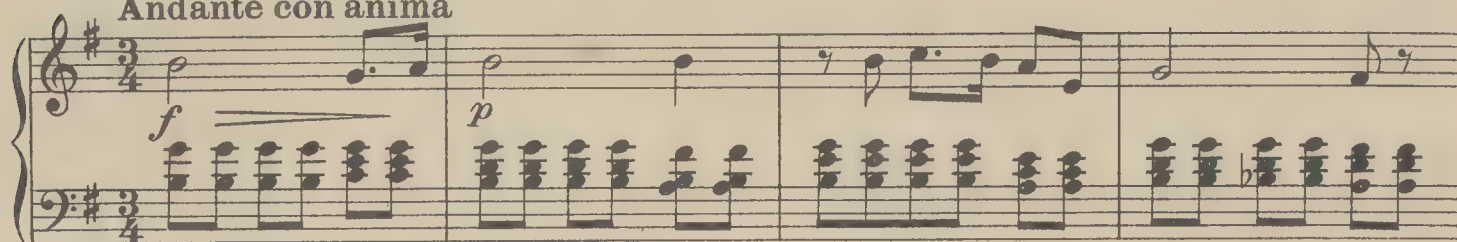
poco rall.

a tempo

Arya z kurantami z op. „Straszny dwór“

St. Moniuszko

Andante con anima

Carmen

Tempo di marcia

G. Bizet

2. *f* *mf* *p*

A musical score for the song 'The Rose Tree'. It features a treble and bass staff. The treble staff contains a melody with various note values, including eighth and sixteenth notes, and rests. The bass staff provides a harmonic accompaniment with chords and single notes. The key signature has one flat (B-flat), and the time signature is 2/4. The score is divided into measures by vertical bar lines. The melody in the treble staff includes a triplet of eighth notes in the final measure. The bass staff accompaniment consists of chords and single notes, often beamed together.

1. *a tempo*

2.

Warszawianka

A musical score for the song "The Rose Tree". The score is written for voice and piano. The key signature is one sharp (F#), and the time signature is common time (C). The piano part features a continuous eighth-note accompaniment in the left hand and a melody in the right hand. The melody includes a trill in the final measure. The lyrics are written below the piano part.

p

The Rose Tree
The Rose Tree
The Rose Tree
The Rose Tree
The Rose Tree

Kozak

Andantino

St. Moniuszko

Dumka Zosi z op. Flis
Andantino

St. Moniuszko

First system of musical notation. The treble clef staff contains a melody with eighth and sixteenth notes. The bass clef staff contains a harmonic accompaniment with chords. Dynamics include *cresc. ff*, *rallent.*, *dim.*, and *p*.

Second system of musical notation. The treble clef staff continues the melody. The bass clef staff features a series of chords. A dynamic of *f* is marked.

Third system of musical notation. The treble clef staff has a melody with some grace notes. The bass clef staff has a steady accompaniment of chords.

Fourth system of musical notation. The treble clef staff includes a triplet of eighth notes. The bass clef staff has a triplet of eighth notes. Dynamics *p* and *f* are indicated.

Fifth system of musical notation. The treble clef staff has a melody. The bass clef staff has a harmonic accompaniment. Dynamics include *mf*, *cresc. molto*, *rall.*, *p*, and *pp*. The instruction *un poco più lento* is written above the staff.

Sixth system of musical notation. The treble clef staff has a melody. The bass clef staff has a harmonic accompaniment. Dynamics include *dim.*, *nuen*, *do rit.*, and *ppp*.

cresc. ff rallent.

Węgierski Taniec
Allegro moderato

p

f
ff

rit.

ff a tempo

Coda
ff

D.C. potem Coda
A. Pi Ska 289

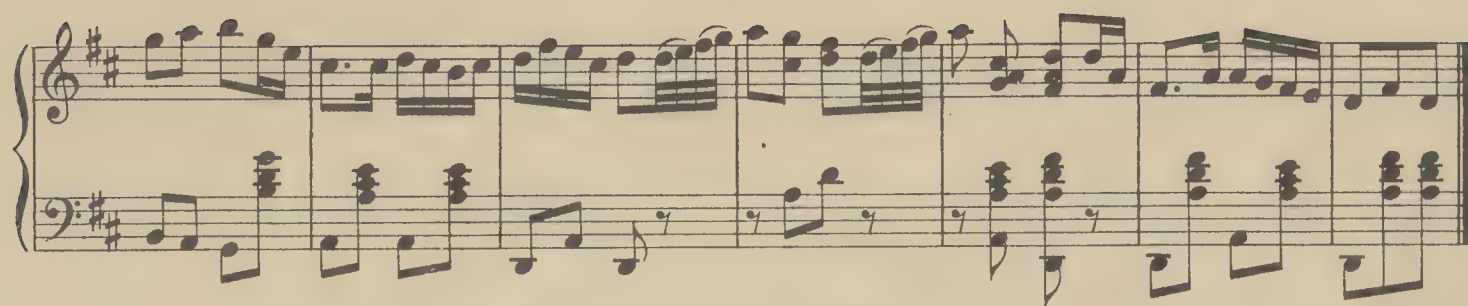
Tyrolska pieśń ludowa.
Andantino

Three systems of musical notation for a piano piece. The first system begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 3/4 time signature. The tempo marking 'Andantino' is above the staff, and the dynamic marking 'mf' is below the first measure. The melody is written in the treble clef, and the accompaniment is in the bass clef. The second system includes first and second endings, marked '1.' and '2.' above the staff. The third system concludes the piece with a double bar line.

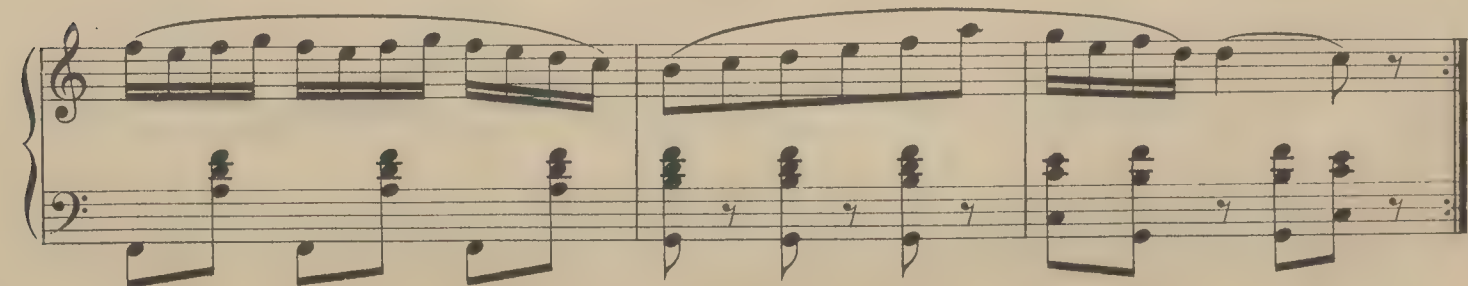
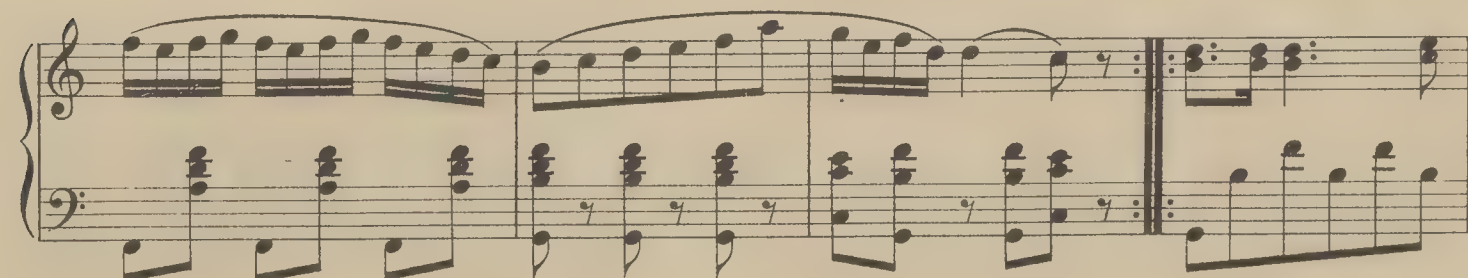
Flet czarodziejski.

W. A. Mozart

Three systems of musical notation for a piano piece. The first system begins with a treble clef, a key signature of two sharps (D major), and a 3/4 time signature. The dynamic marking 'p' is below the first measure. The melody is written in the treble clef, and the accompaniment is in the bass clef. The second system continues the piece. The third system concludes the piece with a double bar line.

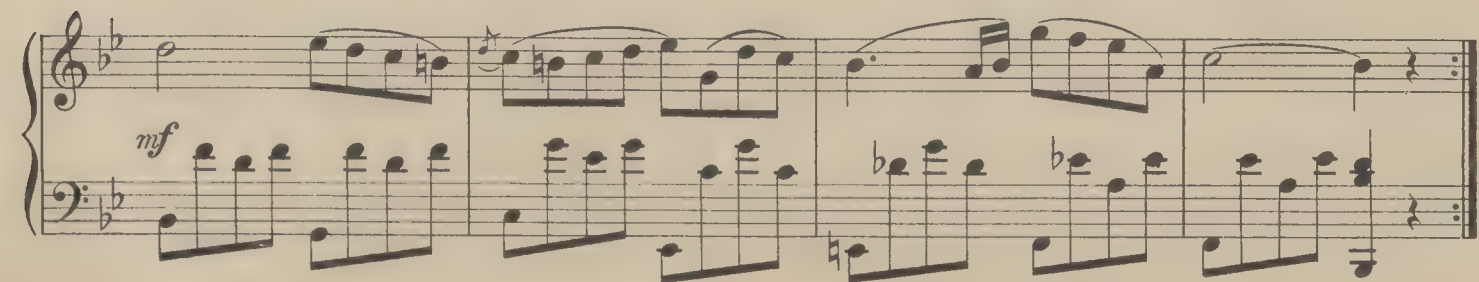
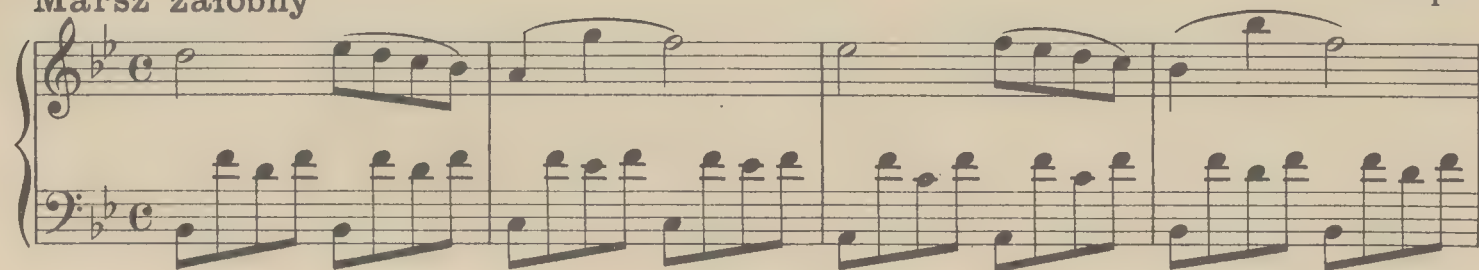

Polonez Kościuszki.

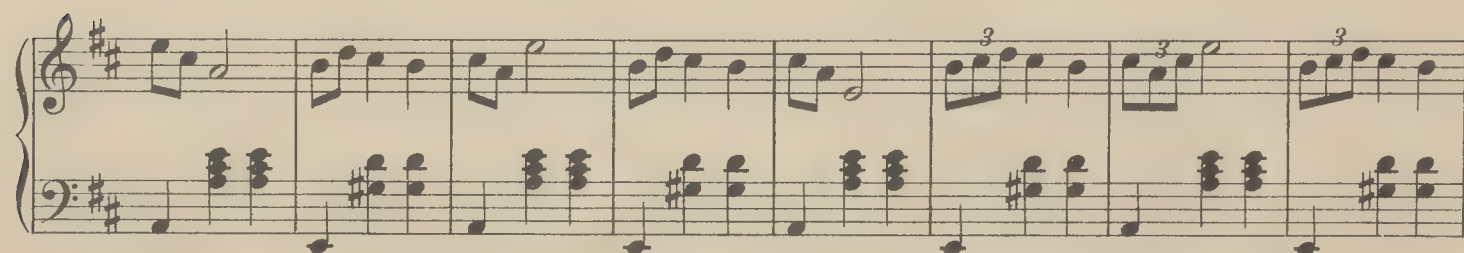

Marsz żałobny

F. Chopin

Kujawiak
Allegretto

Carmen: Habanera

G. Bizet

The musical score for "Carmen: Habanera" by G. Bizet, page 50, is written for piano. It consists of six systems of music, each with a treble and bass staff. The key signature is D major (two sharps) and the time signature is 3/4. The score includes various musical notations such as triplets, first and second endings, and dynamic markings including *p* (piano), *mf* (mezzo-forte), *f* (forte), and *cresc.* (crescendo). The piece is characterized by its rhythmic complexity and melodic beauty.

Polna różyczka
Semplice

F. Schubert

The musical score is written for piano in 2/4 time, key of D major (one sharp). It consists of six systems of music, each with a treble and bass staff. The piece is marked 'Semplice' and 'F. Schubert'. The score includes dynamic markings: *pp* (pianissimo) at the beginning of the first, third, fourth, and sixth systems, and *cresc.* (crescendo) in the middle of the second and fifth systems. The melody is primarily in the treble staff, while the bass staff provides harmonic support with chords and moving lines. The piece concludes with a final cadence in the sixth system.

Zuch Stach. Mazur

A. Wroński Op. 182.

First system of musical notation for 'Zuch Stach. Mazur'. It consists of a grand staff with a treble and bass clef. The key signature has two sharps (F# and C#). The time signature is 3/8. The music features a melody in the treble with triplets and a bass line with chords. Dynamics include *f*, *ff*, *mf*, and *ff*. There are three triplet markings over the treble staff.

Second system of musical notation. Dynamics include *p* and *f*. The system ends with a double bar line and the word *Fine*.

Third system of musical notation. Dynamics include *f*. The system ends with a double bar line.

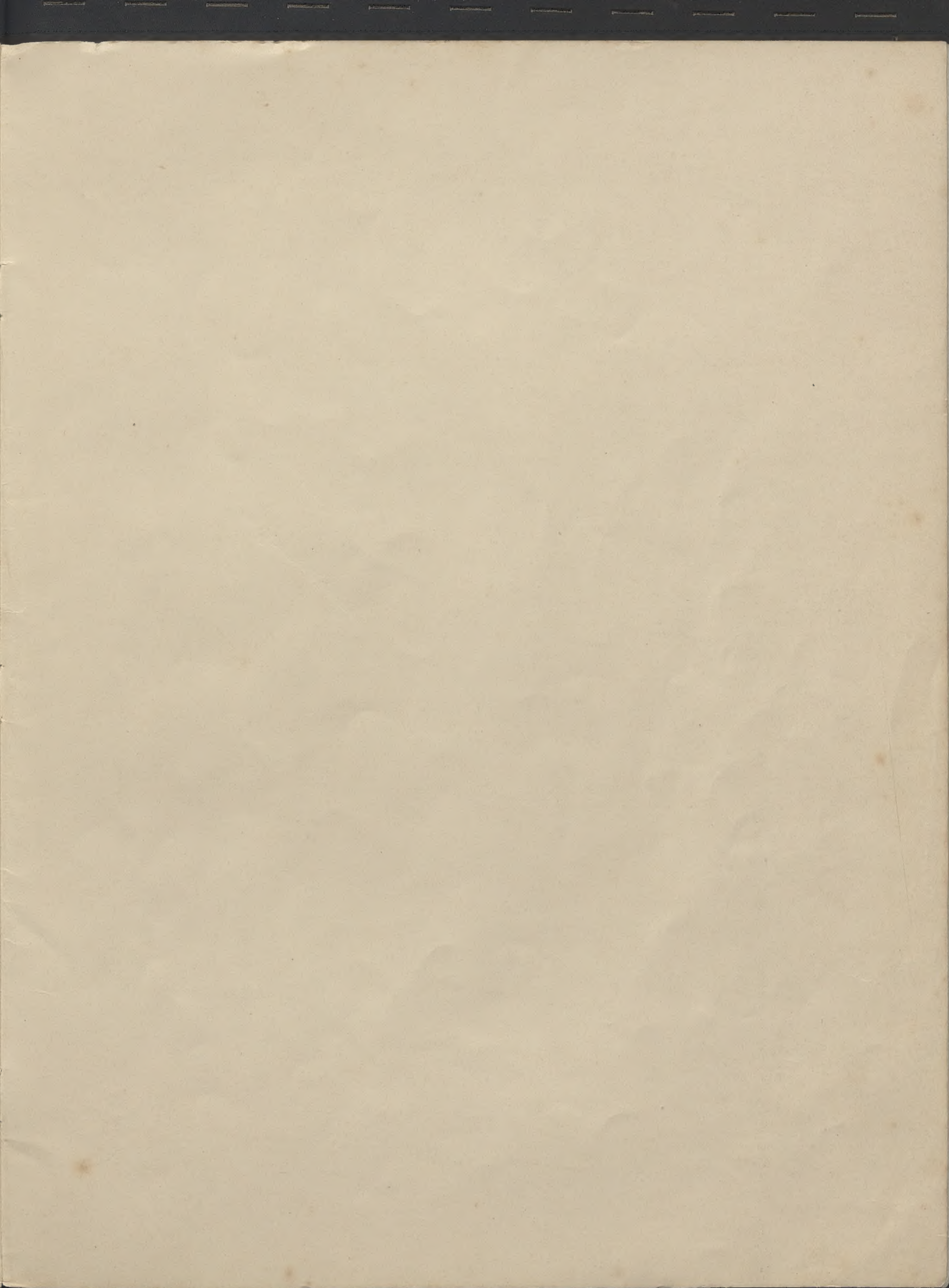
D.C. al 2/3 sin al Fine

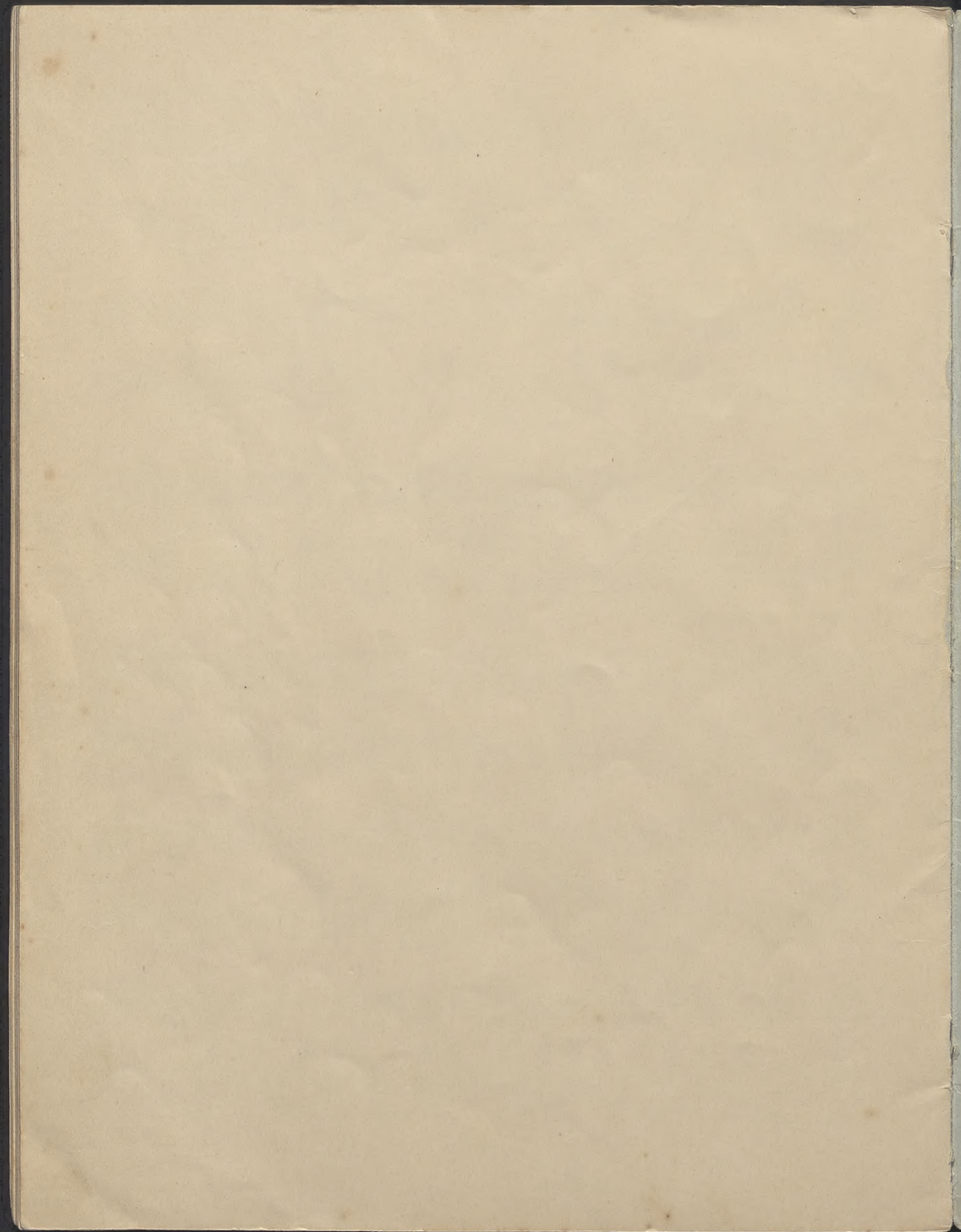
Fourth system of musical notation, labeled 'Trio' at the beginning. The time signature changes to 3/4. Dynamics include *mf*. The system ends with a double bar line.

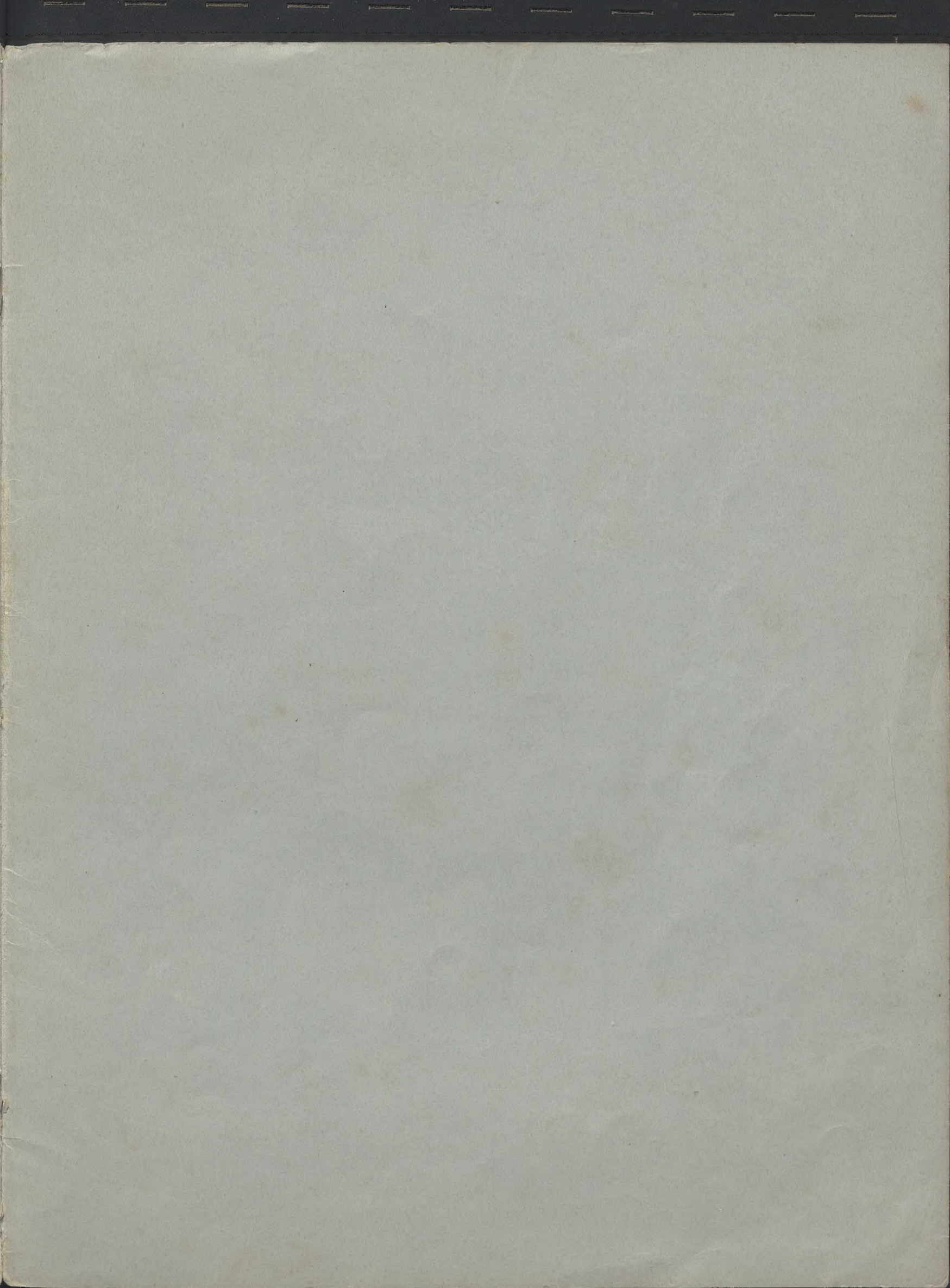
Fifth system of musical notation. The system ends with a double bar line.

Sixth system of musical notation. Dynamics include *mf*. The system ends with a double bar line and the word *Fine*.

D.C. al Fine

**KSIĘGARNIA, SKŁAD i WYDAWNICTWO
NUT MUZYCZNYCH
A. PIWARSKIEGO i S-ki
w KRAKOWIE**

poleca wydane własnym nakładem:

KOWICKI ST. Szkoła gry na trąbce (Flügelhorn lub Cornet)
osnuta na melodyach swojskich Cena Kor. 3.—

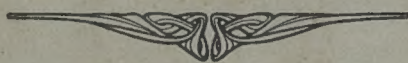
LANGER ANT. Początki gry na skrzypcach.

Zeszyt I i II po Kor. 2.—

— Praktyczna szkoła na skrzypce. Nauka gry w 3-ciej
pozycji Kor. 2.—

PLOHN A. Praktyczna szkoła gry na mandolinie. Wyda-
nie nowe, powiększone Kor. 3.—

— Praktyczna szkoła gry na gitarze Kor. 3.—

Oprócz powyższych szkół, księgarnia utrzymuje na składzie
wszelkie inne podręczniki do nauki gry na instrumentach
dętych, jakoteż i smyczkowych.

Katalogi wysyła się darmo i oplatnie.